

รายงานภาวะสังคม

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวม ปี 2551

➤ มิติด้านคุณภาพคน

อัตราว่างงานในไตรมาสสี่สูงขึ้นเป็นร้อยละ 1.3 แต่การจ้างงานรวมในปี 2551 ขยายตัวร้อยละ 2.1 เนื่องจากภาวะการผลิตในช่วงครึ่งแรกของปีอยู่ในเกณฑ์ดีและภาคเกษตรเป็นส่วนสำคัญในการรองรับแรงงาน ปัญหาการว่างงานมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2552 คาดว่าจะมีอัตราการว่างงานร้อยละ 2.5-3.5 ด้านสุขภาพของประชาชนในช่วงปลายปี 2551 มีผู้เจ็บป่วยด้วยโรคปอดอักเสบ ไข้หวัดใหญ่ และไข้เลือดออกจำนวนมาก ขณะที่ปัญหาสุขภาพจิตมีแนวโน้มสูงขึ้นเพราะความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจ

➤ มิติด้านความมั่นคงทางสังคม

การว่างงานที่เพิ่มขึ้นทำให้กองทุนประกันสังคมต้องจ่ายประโยชน์ทดแทนในสัดส่วนสูงขึ้น ทั้งนี้ เงินกองทุนกรณีว่างงานที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงพอรองรับผู้ประกันตนที่ว่างงานในปี 2552 ได้ประมาณ 1 ล้านคน คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์และคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะคดีโจรกรรมรถจักรยานยนต์ในไตรมาสสี่เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2550 ถึงร้อยละ 77.5 ส่วนการกระทำผิดเกือบทุกประเภทของเด็กและเยาวชนลดลงยกเว้นคดียาเสพติด การเกิดอุบัติเหตุทางบกลดลง แต่มูลค่าความเสียหายของทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

➤ มิติด้านพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคแอลกอฮอล์และยาสูบครัวเรือนลดลงในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองเพิ่มขึ้นจากการใช้กฎหมายใหม่ เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรงมากขึ้นสาเหตุจากถูกกระทำหรืออยู่ในภาวะแวดล้อมที่เห็นความรุนแรงรวมทั้งการรับรู้ผ่านสื่อและการเล่นเกม

➤ มิติด้านสิ่งแวดล้อม

สภาพอากาศแปรปรวนเนื่องจากภาวะโลกร้อนส่งผลให้ฝนตกชุก เกิดอุทกภัย และอากาศหนาวเย็นกว่าปกติ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น การเกิดไฟป่าในรอบปี 2551 ลดลงมากเนื่องจากมีฝนกระจายในช่วงฤดูแล้ง ขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสระบุรียังมีปัญหาระดับเสียงเกินมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ส่วนปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กลดลงในเกือบทุกพื้นที่

เรื่องเด่นประจำฉบับ

➤ ตกงาน : ปัญหาและผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก

- การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 2.2 และ 6.5 ในไตรมาสสองและสามเป็นร้อยละ 3.8 ในไตรมาสนี้ ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้นเป็นร้อยละ 1.3 เทียบกับร้อยละ 1.1 ในไตรมาสเดียวกันของปี 2550 หรือมีจำนวนผู้ว่างงาน 5.1 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.2 ขณะที่ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานมีจำนวนเฉลี่ย 4 หมื่นคนต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.5 และสูงขึ้นเป็น 66,776 คนในเดือนมกราคมและ 100,559 คนในเดือนกุมภาพันธ์ 2552
- ในรอบปี 2551 มีลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างรวม 55,549 คน ภาคธุรกิจยังคงมีแผนปรับลดกำลังการผลิตและปลดพนักงานจำนวนมาก กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ อีเล็กทรอนิกส์มีลูกจ้างรวม 1.5 แสนคน และกลุ่มยานยนต์มีลูกจ้าง 7.7 หมื่นคน ปัญหาการว่างงานมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2552 คาดว่าจะมีอัตราการว่างงานสูงขึ้นเป็นร้อยละ 2.5-3.5 หรือมีผู้ว่างงาน 9 แสน – 1.3 ล้านคน ภายใต้สมมติฐานอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ร้อยละ -1.0 ถึง 0 อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองทางสังคมที่ดีขึ้นกว่าช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ทำให้ผู้ประกันตนกับกองทุนประกันสังคมยังได้รับรายได้และการคุ้มครองอื่น ๆ บรรเทาความเดือดร้อนได้ระดับหนึ่ง รวมทั้งภาครัฐมีมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจจะเร่งด่วนในปี 2552 ที่จะมีส่วนช่วยลดความรุนแรงของปัญหาการว่างงาน
- มาตรการบรรเทาปัญหาด้านแรงงานที่รัฐดำเนินการ ได้แก่ การจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ทำงานในท้องถิ่น และโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานให้กับผู้ว่างงานที่สนใจฝึกอาชีพ ผู้ถูกเลิกจ้างที่ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และผู้ที่กำลังอยู่ในข่ายจะถูกเลิกจ้าง ได้รับงบประมาณในปีนี้ 6,900 ล้านบาท จะเริ่มดำเนินการได้ในเดือนเมษายน ควบคู่กับการกระตุ้นเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภายในประเทศ ได้แก่ การสนับสนุนสินเชื่อและค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ เงินโอนให้กับผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสเพื่อรักษาระดับการบริโภค และเร่งรัดการลงทุนภาครัฐเพื่อเพิ่มการจ้างงาน
- ปัญหาเศรษฐกิจและการว่างงานส่งผลให้คนระมัดระวังการใช้จ่าย เริ่มมีสัญญาณของการลดการบริโภคบูห์และเครื่องเต็มแอลกอฮอล์ แต่สร้างแรงกดดันต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตและโรคเครียด คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์และคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีกลุ่มมิถุนาชีพฉวยโอกาสหลอกลวงแรงงานที่ต้องการหางานทำในลักษณะของการค้ำมนุษย์และทำให้เสียทรัพย์
- ภาวะโลกร้อนส่งผลให้สภาพอากาศมีความแปรปรวนมากขึ้น ภาวะฝนซุกและอุทกภัยยังคงมีต่อเนื่องจากไตรมาสสาม และภาคใต้ได้รับความเสียหายมากในไตรมาสนี้ ขณะเดียวกันพื้นที่ประสบภัยหนาวเพิ่มจำนวนขึ้นรวมทั้งมีอุณหภูมิลดต่ำกว่าปกติอีกด้วย นอกจากนี้ ยังส่งผลให้การเจ็บป่วยด้วยโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งโรคไข้เลือดออกที่ยังเป็นปัญหาต่อเนื่อง

รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ ปี 2551

คุณภาพคน

การจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวต่ำ และการว่างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ภาคเกษตรเป็นส่วนสำคัญทำให้การจ้างงานโดยรวมในไตรมาสสี่ขยายตัวต่อเนื่อง ผู้มีงานทำมีจำนวนเฉลี่ย 37.55 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 1.8 แรงงานในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 หรือประมาณ 5 แสนคน ส่วนใหญ่เป็นคนที่ทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง นอกจากนี้ การขยายการผลิตและค่าแรงที่สูงขึ้นทำให้มีลูกจ้างภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเช่นกัน

การจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวเพียงร้อยละ 1.1 เนื่องจากการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตลดลงร้อยละ 3.8 ต่อเนื่องจากไตรมาสสองและสามที่ลดลงร้อยละ 2.2 และ 6.5 ตามลำดับ เป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและการส่งออกที่ลดลง นอกจากนี้ ภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบทั้งจากเศรษฐกิจโลกและปัญหาความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์ภายในประเทศรวมทั้งกรณีปีศาจนามบิน ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง และการจ้างงานในสาขาโรงแรมและภัตตาคารชะลอตัวเป็นลำดับ จากที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 และ 2.2 ในไตรมาสสองและสาม เป็นร้อยละ 1.2 ในไตรมาสสุดท้ายของปี อย่างไรก็ตาม ในภาวะที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการชะลอการจ้างงาน มีผู้หันไปประกอบอาชีพอิสระ ค่าขายส่วนตัวมากขึ้น ส่งผลให้การจ้างงานในภาคการค้าและซ่อมแซมเครื่องใช้ขยายตัวได้ถึงร้อยละ 5.1

การว่างงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน การลดคนงานในหลายอุตสาหกรรมสำคัญทำให้มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2550 ประมาณ 9 หมื่นคน เป็น 5.1 แสนคนในไตรมาสสี่ และอัตราการว่างงานสูงขึ้นจากร้อยละ 1.1 เป็นร้อยละ 1.3 ปัญหาการว่างงานยังสะท้อนได้จากจำนวนผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน มีจำนวนเฉลี่ย 39,945 คนต่อเดือนในไตรมาสสี่ เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 55.5 และสูงขึ้นเป็น 66,776 คนในเดือนมกราคม และ 100,559 คนในเดือนกุมภาพันธ์ 2552

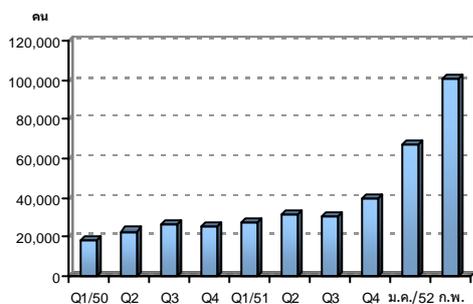
สถานการณ์การเลิกจ้างในรอบปี 2551 จากการรายงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างรวม 55,549 คน ประมาณร้อยละ 85 อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต มีการ

ตารางที่ 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาสสี่ ปี 2549-2551

	จำนวน (ล้านคน)			เปลี่ยนแปลง (%)	
	2549	2550	2551	2550	2551
กำลังแรงงานรวม	36.83	37.38	38.15	1.5	2.1
ผู้มีงานทำ	36.26	36.87	37.55	1.7	1.8
ภาคเกษตร	15.26	15.35	15.81	0.6	2.9
นอกภาคเกษตร	21.00	21.52	21.74	2.5	1.1
- อุตสาหกรรมการผลิต	5.33	5.42	5.21	1.7	-3.8
- ก่อสร้าง	1.85	1.87	2.00	1.0	6.9
- การค้า และซ่อมแซมเครื่องใช้	5.43	5.48	5.77	1.1	5.1
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.32	2.36	2.39	1.8	1.2
- ขนส่ง โทรคมนาคม	1.10	1.08	1.09	-1.2	0.6
- การบริการอื่นๆ	4.98	5.31	5.29	6.5	-0.3
การทำงานต่ำกว่าระดับ	0.65	0.52	0.55	-20.8	7.1
จำนวนผู้ว่างงาน	0.48	0.42	0.51	-14.3	22.2
อัตราการว่างงาน (%)	1.3	1.1	1.3		

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

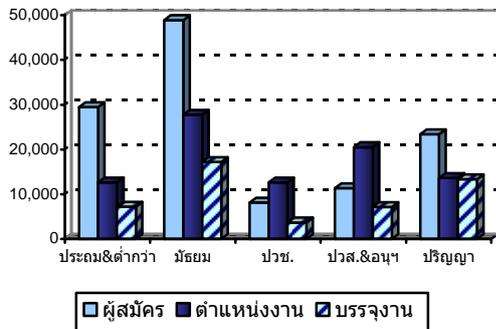
แผนภูมิที่ 1 จำนวนผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเฉลี่ยต่อเดือน

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เลิกจ้างมากตามลำดับ ได้แก่ ผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และเฟอร์นิเจอร์ โดยมีสาเหตุสำคัญจากการประสบภาวะขาดทุน ขาดสภาพคล่องทางการเงิน และคำสั่งซื้อที่ลดลง

แผนภูมิที่ 2 ผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาสสี่ ปี 2551

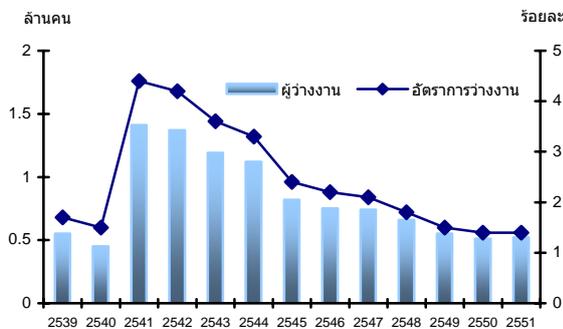
ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ตำแหน่งงานว่างลดลงเป็นลำดับจากช่วงครึ่งแรกของปี มีจำนวน 87,128 อัตราในไตรมาสสี่ ลดลงจากระยะเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 5.6 ขณะที่จำนวนผู้ลงทะเบียนสมัครงานกับกรมการจัดหางานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 28.4 ซึ่งทำให้โอกาสในการได้งานน้อยลง ทั้งนี้ ตำแหน่งงานสำหรับผู้มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมลดลงมาก ส่วนอาชีพช่างเทคนิค พนักงานบริการ และผู้ปฏิบัติงานฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ นั้น ยังมีตำแหน่งงานเพียงพอรองรับผู้สมัคร และนายจ้างมีความต้องการผู้ที่จบอาชีวศึกษาจำนวนมากกว่าผู้สมัคร ปัญหาด้านคุณภาพของแรงงานทำให้อัตราการบรรจุงานอยู่ในระดับต่ำ มีผู้ได้รับการบรรจุงานรวม 48,519 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 55.7 ของตำแหน่งที่เปิดรับ

ปัญหาการว่างงานมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2552

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีแผนปรับลดกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจะกระทบต่อการจ้างงาน โดยเริ่มจากการงดการทำงานล่วงเวลา ลดชั่วโมงการทำงาน ลดจำนวนคนงาน และสุดท้ายเป็นการเลิกจ้าง เช่น บริษัทผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ค่ายญี่ปุ่นหลายแห่งทยอยประกาศปรับลดกำลังการผลิตและลดคนงานในช่วงต้นปี ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานคาดว่าจะมีลูกจ้างตกงานเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ประมาณ 5 แสนคน นอกจากนี้ อาจมีแรงงานที่จบการศึกษาใหม่ในปีนี้งานอีกประมาณ 2-3 แสนคน จากปัจจัยดังกล่าว คาดว่าในปี 2552 จะมีผู้ว่างงานเฉลี่ยประมาณ 9 แสน - 1.3 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 2.5-3.5 ของกำลังแรงงานรวม ภายใต้สมมติฐานอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ร้อยละ -1.0 ถึง 0 ทั้งนี้ คาดว่าอัตราการว่างงานจะสูงมากในช่วงไตรมาสแรกของปี ตามฤดูกาลผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งมีผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานจำนวนมาก

แผนภูมิที่ 3 จำนวนและอัตราการว่างงานเฉลี่ยปี 2539-2551

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรการบรรเทาปัญหาด้านแรงงาน นอกเหนือจากบริการจัดหางานและการให้ความคุ้มครองสิทธิลูกจ้างตามกฎหมาย มีการดำเนินการเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ ได้แก่ จัดมหกรรมนัดพบแรงงานทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งให้ผู้สมัครงานได้พบกับนายจ้างโดยตรง มีผู้เข้าร่วมโครงการในไตรมาสสี่ 36,336 คน สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น เช่น การจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ในโครงการของภาครัฐ หรือทำงานบริการชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแรงงาน

โดยรวมมีมือกับสถานศึกษาจัดหลักสูตรฝึกอาชีพพระยะสั้นให้กับคน 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้ว่างงานที่สนใจฝึกอาชีพและกลับไปประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนา 2) ผู้ถูกเลิกจ้างที่ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงาน 3) ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และ 4) ผู้ที่กำลังอยู่ในข่ายจะถูกเลิกจ้างงานและภาครัฐก็ต้องการให้เพิ่มทักษะโดยมีข้อตกลงให้ทำงานต่อหลังการฝึกอบรม คาดว่าจะดำเนินการได้ในเดือนเมษายน

มาตรการทางเศรษฐกิจและการเงินที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการด้านสินเชื่อผ่านทางสถาบันการเงินเฉพาะกิจและโครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โครงการขยายบริการรับประกันการส่งออก มาตรการภาษีกระตุ้นภาคการก่อสร้างและการซื้อสังหาริมทรัพย์ เงินโอนให้กับผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสเพื่อรักษาระดับการบริโภค เร่งรัดการลงทุนภาครัฐเพื่อเพิ่มการจ้างงาน ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการภายในประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานและรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรเพื่อรองรับผู้กลับภูมิลำเนา

นอกจากนี้แรงงานได้รับการคุ้มครองมากกว่าช่วงวิกฤตปี 2540 ในปัจจุบันแรงงานที่ถูกเลิกจ้างจะได้รับเงินชดเชยการเลิกจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และผู้ประกันตนจะได้รับเงินทดแทนกรณีว่างงานจากกองทุนประกันสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้ว่างงานยังมีรายได้ระดับหนึ่ง มีสวัสดิการสังคมให้กับแรงงานและครอบครัวที่มากขึ้น เช่น ด้านการศึกษาและสาธารณสุข มีมาตรการลดภาระค่าครองชีพ รวมทั้งการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาแรงงานมีความคืบหน้า

การเจ็บป่วยด้วยโรคปอดอักเสบเพิ่มขึ้น

ในไตรมาสสี่ปี 2551 มีผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง 71,828 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน 4,078 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0 จากรายงานภาวะสังคมไตรมาสสามปี 2551 ส่งสัญญาณให้ระวังการเจ็บป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจที่จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในไตรมาสสี่นั้น มีผู้ป่วยโรคปอดอักเสบมากกว่า 4 หมื่นรายเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2550 ถึงร้อยละ 30.1 และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.1 เนื่องจากฝนตกชุกในช่วงปลายฤดู อากาศมีความชื้นสูง ประกอบกับอากาศที่หนาวเย็นกว่าทุกปีทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคได้ง่าย

สำหรับโรคปอดอักเสบ เป็นโรคติดต่อที่มีความรุนแรงส่วนใหญ่จะพบในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และในผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป และเป็นสาเหตุการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ถึงร้อยละ 19 มากเป็นอันดับ 1 ของโรคติดต่อทั้งหมด อากาศ

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรายไตรมาส ปี 2550-2551

หน่วย : ราย

โรคเฝ้าระวัง	2550				2551			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
ปอดอักเสบ	41,490	25,268	43,223	32,269	36,657	24,890	40,677	41,998
ไข้หวัดใหญ่	5,296	3,523	5,155	4,394	4,264	4,172	4,633	6,023
หัด	1,075	942	930	946	1,827	1,338	1,905	1,442
ไข้กพหลังแอน	8	10	5	7	11	24	4	10
ไข้เลือดออก	5,742	21,166	25,363	13,310	10,599	25,520	34,462	16,833
ไข้สมองอักเสบ	64	125	109	70	86	116	122	74
บิด	4,899	5,950	4,706	3,471	4,339	4,398	3,636	3,258
อหิวาตกโรค	4	26	250	706	51	117	30	65
มือเท้าปาก	821	882	3,561	11,582	5,343	1,409	1,630	1,152
ฉี่หนู	389	597	1,305	988	372	518	1,233	972
พิษสุนัขบ้า	4	3	4	7	2	0	0	1
รวม	59,792	58,492	84,611	67,750	63,548	62,502	88,332	71,828
อัตราต่อประชากรแสนคน	95.17	93.1	134.67	107.8	100.7	99.02	140.12	112.35

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

เริ่มต้นคล้ายไข้หวัดแต่จะมีอาการไข้สูง ไอ เจ็บหน้าอก และหายใจหอบเหนื่อย วัคซีนที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถครอบคลุมเชื้อหลายชนิดได้ จึงยังไม่สามารถใช้ป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่โรคปอดอักเสบสามารถป้องกันได้ด้วยตนเอง ต้องรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ศึกษาร่างกายให้อบอุ่นในช่วงอากาศเย็น และหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ที่ เป็นไข้หวัดใหญ่

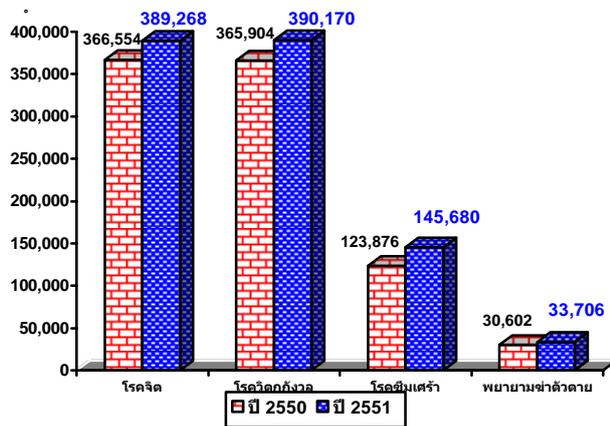
นอกจากนี้ โรคไข้เลือดออกยังเป็นคงปัญหาต่อเนื่อง เพราะสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากภาวะโลกร้อน ทำให้ปริมาณยุงลายที่เป็นพาหะนำโรคเพิ่มขึ้นมาก และการระบาดของโรคไข้เลือดออกยังคงต่อเนื่องในปี 2552 ในเดือนมกราคมมีผู้ป่วย 1,675 ราย จึงต้องเฝ้าติดตามสถานการณ์ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2552

ปัญหาสุขภาพจิตมีแนวโน้มสูงขึ้น

ปัญหาทางเศรษฐกิจและการว่างงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สร้างแรงกดดันต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตของคนไทย จากข้อมูลของกรมสุขภาพจิตในปี 2551 มีผู้ป่วยทางสุขภาพจิตรวมทั้งหมด 1.4 ล้านราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 70,988 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 พบผู้ป่วยโรควิตกกังวล และโรคจิต มีจำนวนใกล้เคียงกันประมาณ 3.9 แสนราย รองลงมาเป็นโรคซึมเศร้า และผู้ป่วยฆ่าตัวตาย และจากผลการสำรวจของกรมสุขภาพจิตในปี 2551 จากกลุ่มตัวอย่าง 2,400 ราย ซึ่งอาศัยอยู่ในเขต กทม. ปริมาณพลจังหวัดที่มีหน่วยงานของกรมสุขภาพจิตตั้งอยู่ และจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเครียดเฉลี่ยร้อยละ 48.1 และผู้หญิงมีความเครียดสูงกว่าผู้ชาย ปัญหาที่ทำให้เครียดมากที่สุด คือ ปัญหาการงาน รองลงมา คือ ปัญหาการเงิน

ผู้ที่มีความเครียดหากไม่ได้รับการบำบัดที่ถูกต้องสามารถนำไปสู่สภาวะที่รุนแรงมากขึ้น อาจทำให้เกิดโรคต่าง ๆ มีปัญหาสุขภาพจิตและพฤติกรรม เช่น ภาวะซึมเศร้า หรือก้าวร้าว ฉุนเฉียว ทำร้ายผู้อื่นรวมทั้งตนเอง ส่วนสำคัญคือผู้มีปัญหาต้องผ่อนคลายตนเอง สร้างกำลังใจ มองโลกในแง่บวก พิจารณาแก้ไขปัญหที่สาเหตุ ซึ่งครอบครัวและผู้ใกล้ชิดจะมีบทบาทในการช่วยเหลือได้มาก ขณะที่การบำบัดทางการแพทย์และศูนย์ให้คำปรึกษาจะเป็นส่วนเสริม

แผนภูมิที่ 4 จำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิต ปี 2550 - 2551

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
หมายเหตุ : ปี 2551 ข้อมูล ณ สิ้นเดือนกันยายน

ความมั่นคงทางสังคม

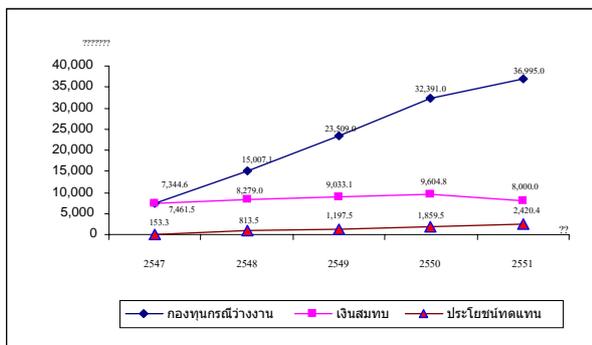
ตารางที่ 3 สถานะของกองทุนประกันสังคม

ความครอบคลุม	2547	2548	2549	2550	2551
ผู้ประกันตน (พันคน) (% ต่อกำลังแรงงาน)	8,031.8 (22.4)	8,467.4 (23.4)	8,860.2 (24.3)	9,182.2 (24.9)	9,293.6 (24.7)
ภาคบังคับ (พันคน) ภาคสมัครใจ	7,831.5 200.3	8,225.5 241.9	8,537.8 322.4	8,781.3 400.9	8,779.1 514.5
เงินสมทบรายปี (ล้านบาท) เงินลงทุน ณ สิ้นปี	77,281 255,511	85,086 331,691	93,241 401,117	99,936 494,632	106,182 525,546

ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

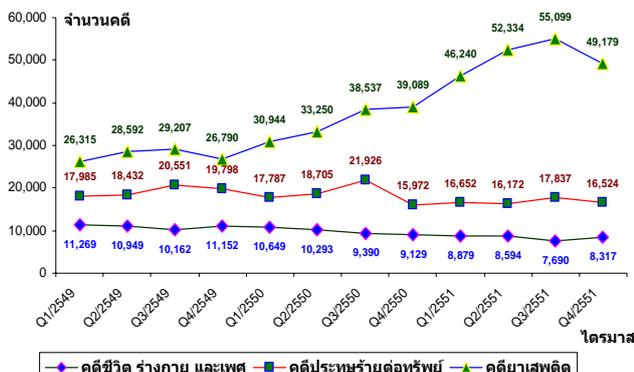
หมายเหตุ : เงินสมทบและเงินลงทุนปี 2551 เป็นการประมาณการเบื้องต้น

แผนภูมิที่ 5 สถานะของกองทุนประกันสังคมกรณีว่างงาน

ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

แผนภูมิที่ 6 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิตร่างกายและเพศ และยาเสพติดรายไตรมาสปี 2549-2551

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การว่างงานที่เพิ่มขึ้นทำให้กองทุนประกันสังคมต้องจ่าย

ประโยชน์ทดแทนมากขึ้น

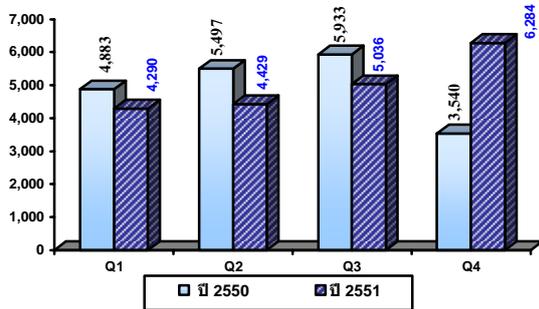
กองทุนประกันสังคมกรณีว่างงานให้การคุ้มครองผู้ประกันตนประมาณ 8.78 ล้านคน มีรายรับจากเงินสมทบในปี 2551 ประมาณ 8,000 ล้านบาท มีการจ่ายประโยชน์ทดแทนในไตรมาสสี่ 620.4 ล้านบาท สูงขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 14.8 และในรอบปี 2551 จ่ายประโยชน์ทดแทนให้กับผู้ประกันตนเฉลี่ย 65,205 รายต่อเดือน เป็นเงินทั้งปีรวม 2,420 ล้านบาท และในเดือนมกราคม 2552 มีการจ่ายประโยชน์ทดแทนให้ผู้ประกันตน 91,543 คน จำนวนเงินรวม 262.5 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 36.8

ภาระในการจ่ายชดเชยของกองทุนฯ จะสูงขึ้นในปี 2552 ตามแนวโน้มการว่างงาน แต่ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจากการถูกเลิกจ้างกับการลาออกเองหรือสิ้นสุดสัญญาจ้างจะแตกต่างกัน กรณีสูงสุดหากมีการเลิกจ้างประมาณ 5-6 แสนคน กองทุนจะต้องจ่ายเงินกรณีว่างงานประมาณ 2,500 - 3,000 ล้านบาทต่อเดือน ขณะที่รายรับจากเงินสมทบมีแนวโน้มลดลง รวมทั้งมีการขยายเวลาการรับสิทธิประโยชน์จากเดิมไม่เกิน 180 วันต่อปี เป็นไม่เกิน 240 วันต่อปี อย่างไรก็ตาม เงินกองทุนสะสมที่มีอยู่ 36,995 ล้านบาทรวมกับผลตอบแทนจากการลงทุนอยู่ในระดับเพียงพอในการรับภาระดังกล่าว นอกจากนี้ ภาระการจ่ายจริงจะต่ำกว่าการคาดการณ์กรณีสูงสุด เนื่องจากผู้ว่างงานจากการลาออกมีสัดส่วนสูง คนกลุ่มนี้จะได้รับสิทธิประโยชน์ในอัตราและระยะเวลาที่น้อยกว่าผู้ถูกเลิกจ้าง

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์และคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น

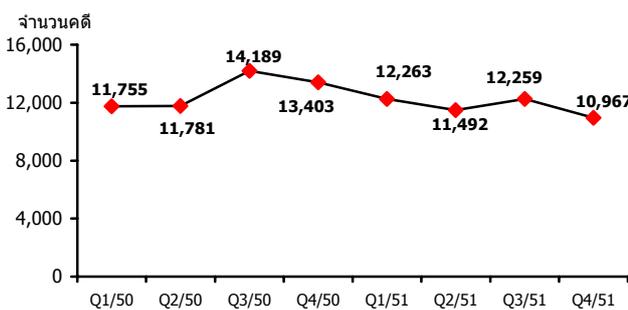
สภาวะเศรษฐกิจที่ฝืดเคือง คนว่างงานเพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในไตรมาสสี่ ปี 2551 มีคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ 16,524 คดี เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 3.7 คดี โจรกรรมรถจักรยานยนต์มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากไตรมาสแรกของปี เป็น 6,284 คดี ในไตรมาสสี่ และสูงกว่าระยะเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 77.5 โดยยี่ห้อและรุ่นของรถที่ตลาดประเทศเพื่อนบ้านต้องการจะมีส่วนสำคัญต่อการโจรกรรม ดังนั้น ศูนย์ป้องกันโจรกรรมรถยนต์จึงเป็น

แผนภูมิที่ 7 สถิติคดีโจรกรรมจักรยานยนต์รายไตรมาส ปี 2550-2551

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 8 จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ ทั่วประเทศ รายไตรมาสปี 2550-2551

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 4 คดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี 2549-2551

ฐานความผิด	จำนวนคดี		
	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน	14,314	14,764	12,658
คดียาเสพติด	8,803	10,279	11,207
คดีชีวิตและร่างกาย	8,284	7,784	6,661
คดีเกี่ยวกับเพศ	3,652	2,154	1,916
คดีอาวุธและวัตถุระเบิด	3,414	3,650	3,251
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข	1,731	3,247	2,989
คดีอื่นๆ	8,020	9,250	8,299
รวม	48,218	51,128	46,981
การเปลี่ยนแปลง (%)		6.0	-8.1

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สื่อกลางส่งข้อมูลไปตามจุดสกัดแนวชายแดนช่วยในการติดตามของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อีกทางหนึ่ง ส่วนคดีชีวิตร่างกายและเพศลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 8.9

คดียาเสพติดมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา ในไตรมาสปี 2551 มีการจับกุมทั้งสิ้น 49,179 คดี แม้จะลดลงจากไตรมาสสามร้อยละ 10.7 แต่สูงกว่าไตรมาสเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 20.5 ทั้งนี้ปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจค้าขายยาตัว นอกจากนี้จำนวนคดียาเสพติดที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการใช้มาตรการต่าง ๆ ดำเนินการปราบปรามยาเสพติดจริงจัง อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหา ยาเสพติดที่ได้ผลอย่างยั่งยืนควรเน้นที่มาตรการด้านป้องกัน การเฝ้าระวัง และให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนลดลง

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ ทั่วประเทศมีจำนวน 10,967 คดี ในไตรมาสปี 2551 ลดลงจากไตรมาสสามร้อยละ 10.6 และลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2550 ร้อยละ 18.2 และในรอบปี 2551 มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีรวม 46,981 คดี ลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 8.1

ความผิดส่วนใหญ่เป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด และคดีชีวิตและร่างกาย ตามลำดับ คดีเด็กและเยาวชนเกือบทุกประเภทมีแนวโน้มลดลง ยกเว้นคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.0 ในปี 2551 และเป็นไปในทิศทางเดียวกับคดีอาญาโดยรวม

ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชายสูงถึงร้อยละ 91.06 ระดับการศึกษามัธยมต้นร้อยละ 39.28 ประถมศึกษาร้อยละ 29.10 เป็นนักเรียนร้อยละ 33.18 ไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 30.61 และอาชีพรับจ้างร้อยละ 27.68

สาเหตุการกระทำความผิดส่วนใหญ่มาจากการคบเพื่อนสูงที่สุด ร้อยละ 39.96 รองลงมาเป็นความตึกคะนองร้อยละ 18.27 และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ร้อยละ 10.11

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำมีถึงร้อยละ 14.06 ของคดีที่จับกุมทั้งหมดในปี 2551 และพบว่าเด็กที่ก่อคดีอาชญากรรมกับมารดาฝ่ายเดียวในสัดส่วนร้อยละ 19.16 สูงกว่าเด็กที่อยู่กับบิดาค่อนข้างมาก อาจเนื่องจากผู้ทำผิดส่วนใหญ่เป็นชาย ขณะที่มารดาต้องทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวและรับภาระหนัก จึงมีเวลาพุดคุยปัญหาต่าง ๆ กับบุตรน้อย และเข้าไม่ถึงการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ และความคิดของบุตร

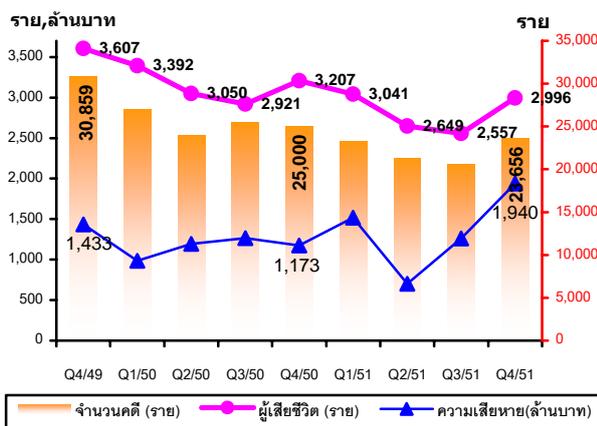
ทั้งนี้ ครอบครัว และสังคมต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ทำความเข้าใจสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน สร้างความเข้าใจ การยอมรับ ให้โอกาสในการแก้ไขความผิด สร้างทางเลือกในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส

อุบัติเหตุลดลงแต่มูลค่าความเสียหายเพิ่มขึ้น

การเกิดอุบัติเหตุทางบกลดลงจาก 25,000 ราย ในไตรมาสสี่ของปี 2550 เป็น 23,656 รายในไตรมาสเดียวกันของปี 2551 หรือลดลงร้อยละ 5.4 มีผู้เสียชีวิต 2,996 ราย ลดลงร้อยละ 6.9 แต่มูลค่าทรัพย์สินเสียหายสูงขึ้นจาก 1,173 ล้านบาท เป็น 1,940 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.4 เป็นมูลค่าความเสียหายที่เกิดในพื้นที่เขตนครบาลสูงสุดถึง 901 ล้านบาทหรือร้อยละ 53.6 ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด สามอันดับแรกเป็นความเสียหายที่เกิดกับรถยนต์นั่ง ร้อยละ 39 รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 30.8 และรถบรรทุกเล็ก (ปิกอัพ) ร้อยละ 10.3 และในรอบปี 2551 มีอุบัติเหตุลดลงร้อยละ 12.8 ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตลดลงร้อยละ 10.0 และ 9.8 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าความเสียหายสูงขึ้นร้อยละ 17.2

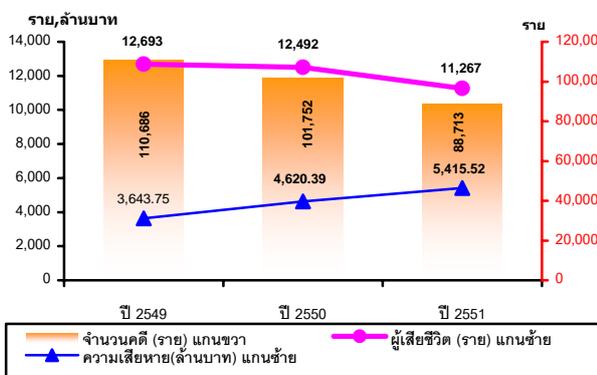
สาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุมักเกิดจากความประมาท การทำผิดกฎจราจรจนกลายเป็นความเคยชิน ทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ไขโดยเฉพาะเรื่องวินัยการจราจรของผู้ใช้รถและประชาชน ต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะช่วยลดอุบัติเหตุและความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

แผนภูมิที่ 9 สถิติการเกิดอุบัติเหตุ ตาย และมูลค่าความเสียหาย ไตรมาสสี่ ปี 2549 - 2551

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 10 สถิติการเกิดอุบัติเหตุและความเสียหาย ปี 2549 - 2551

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

ประชาชนลดการใช้จ่ายเหล้า-บุหรี่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ

ค่าใช้จ่ายการบริโภคบุหรี่ปริมาณมีมูลค่า 5,568 ล้านบาท ในไตรมาสสี่ของปี 2551 ลดลงจากไตรมาสสี่ของปี 2550 ร้อยละ 1.4 และในรอบปี 2551 ค่าใช้จ่ายการบริโภคบุหรี่ปริมาณมีมูลค่า (ณ ราคาคงที่ปี 2531) 22,983 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 0.6 ขณะที่

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ บุหรี่ และสุขภาพ
ของครัวเรือน (ราคาปี 2531) หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ไตรมาสสี่		2549	2550	2551
	ปี 2550	ปี 2551			
แอลกอฮอล์	44,273	39,114	148,077	155,003	150,797
- สุรา ไวน์	12,210	13,827	45,372	46,167	49,098
- เบียร์	32,063	25,287	102,705	108,836	101,699
บุหรี่	5,648	5,568	22,174	22,847	22,983
สุขภาพ	35,966	36,857	138,970	143,280	148,097
- ค่ายา	27,127	28,211	106,414	109,858	114,423
- ค่ารักษา	8,839	8,646	32,556	33,422	33,674
อื่นๆ	477,050	493,583	1,863,839	1,886,754	1,941,426
การใช้จ่ายของ ครัวเรือน	562,937	575,122	2,173,060	2,207,884	2,263,303

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง 6 พฤติกรรมการดื่มสุราและสูบบุหรี่ของแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง

พฤติกรรม	ก่อนถูกเลิกจ้าง	หลังถูกเลิกจ้าง
ดื่มสุรา	596 (29.5%)	462 (22.8%)
สูบบุหรี่	343 (17.0%)	316 (15.6%)

ที่มา : รายงานสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของครัวเรือนไทยไตรมาสสี่ปี 2551 มีมูลค่า 39,114 ล้านบาท ลดลงจากไตรมาสสี่ของปี 2550 ร้อยละ 11.7 และเมื่อเปรียบเทียบกับรายปี พบว่า ในปี 2551 มีการใช้จ่ายการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์รวม 150,797 ล้านบาท ลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 2.7

การบริโภคบุหรี่และเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่ลดลงเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ ความไม่มั่นใจต่อสถานการณ์และความมั่นคงของรายได้ ส่งผลให้ประชาชนระมัดระวังลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง และจากการสำรวจของ สศช. พบว่า ในกลุ่มแรงงานที่ถูกเลิกจ้างมีผู้ดื่มสุราลดลงจากร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่างในช่วงที่มีงานทำ เหลือร้อยละ 23 หลังถูกเลิกจ้าง และมีผู้สูบบุหรี่ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 17 เป็นร้อยละ 15.6 เนื่องจากต้องการลดค่าใช้จ่ายและบางคนไม่มีเงินซื้อ อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ไม่ดื่มสุราและไม่สูบบุหรี่ก่อนถูกเลิกจ้างหันมาดื่มและสูบเพียงประมาณร้อยละ 1 เนื่องจากมีความเครียดเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การรณรงค์ของภาครัฐ การขยายพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ การห้ามส่งเสริมการขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์และควบคุมเวลาในการจำหน่าย ตลอดจนการรักษาสิทธิของประชาชนในการร้องเรียนเมื่อเกิดการละเมิดกฎหมาย เป็นสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่และสุรามีแนวโน้มลดลงเช่นกัน

สิ่งแวดล้อม

น้ำท่วม พหาวัด:ภัยคุกคามจากโลกร้อน

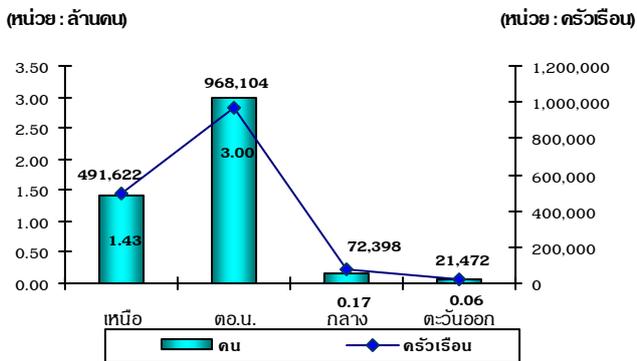
สภาพอากาศที่แปรปรวนเนื่องจากภาวะโลกร้อน ทำให้มีฝนตกชุกมากกว่าปกติในหลายพื้นที่ของประเทศไทย และก่อให้เกิดอุทกภัยในหลายจังหวัดในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ต่อเนื่องมาตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 นอกจากนี้ ลมมรสุมที่มีกำลังแรงส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดอุทกภัยเป็นบริเวณกว้างในพื้นที่ภาคใต้ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2551 ในช่วงดังกล่าวมีพื้นที่ประสบภัยในภาคใต้รวม 10 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา นราธิวาส ยะลา และปัตตานี ราษฎรได้รับ

ตารางที่ 7 จำนวนพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยจำแนกตามรายเดือนในปี 2551

เดือน	พื้นที่ประสบภัย (จังหวัด)			
	เหนือ	กลาง	ตอน.	ใต้
พฤษภาคม	3	1	1	3
มิถุนายน	3	5	2	3
กรกฎาคม	9	5	5	3
สิงหาคม	3	-	4	-
กันยายน	9	10	12	-
ตุลาคม	10	10	13	-
พฤศจิกายน-ธันวาคม	-	-	-	10
รวม	37	31	37	19

ที่มา : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

แผนภูมิที่ 11 ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาวในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงมกราคม 2552

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 12 มกราคม 2552

ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

ความเดือดร้อนเกือบ 1 ล้านคน 295,502 ครัวเรือน มีผู้เสียชีวิต 32 คน รวมมูลค่าความเสียหาย 1,405 ล้านบาทจากการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน - 14 ธันวาคม 2551 มีประชาชนเจ็บป่วยทั้งหมด 27,562 ราย พบโรคน้ำกัดเท้าร้อยละ 39 ไข้หวัดร้อยละ 32 และโรคเครียด นอนไม่หลับร้อยละ 7

ขณะที่ปัญหาน้ำท่วมในภาคอื่น ๆ ลดลงในไตรมาสสี่ แต่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2551 จนถึงมกราคม 2552 มวลอากาศเย็นจากประเทศจีนทำให้บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง มีสภาพอากาศที่หนาวเย็นมาก มีราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาวรวม 4.6 ล้านคน 1.5 ล้านครัวเรือน โดยเฉพาะมีพื้นที่ประสบภัยหนาวที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียสที่ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉินจำนวน 41 จังหวัด

ภัยธรรมชาติเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถป้องกันและบรรเทาความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ โดยมีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยที่แม่นยำและทันต่อเหตุการณ์ การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ในพื้นที่อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึง รวมทั้งความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในการรักษาสภาพแวดล้อมที่จะเป็นปราการทางธรรมชาติได้อีกส่วนหนึ่ง

สรุป

การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 3 และทำให้ผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นเป็น 5.1 แสนคน มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.3 เทียบกับร้อยละ 1.1 ในไตรมาสเดียวกันของปี 2550 ปัญหาการว่างงานมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2552 รัฐจึงเร่งดำเนินมาตรการบรรเทาปัญหาด้านแรงงาน ควบคู่กับการกระตุ้นเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภายในประเทศ คาดว่าอัตราการว่างงานจะอยู่ระหว่างร้อยละ 2.5-3.5 ส่วนผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจมีจำนวนเพิ่มขึ้นในโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่ ขณะเดียวกัน ปัญหาทางเศรษฐกิจและการว่างงานสร้างแรงกดดันต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต รวมทั้งส่งผลต่อความมั่นคงทางสังคม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น การจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานในไตรมาสสี่เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.8 และเงินทุนสะสมของกองทุนประกันสังคมกรณีว่างงานยังเพียงพอต่อการจ่ายเงินที่จะเพิ่มขึ้นมากในปี 2552 การเกิดอุบัติเหตุลดลงแต่มูลค่าความเสียหายสูงขึ้น การบริโภคบุหรี่ยี่ห้อและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะประชาชนเริ่มระมัดระวังลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อุทกภัยที่ต่อเนื่องจากไตรมาสสาม พื้นที่ภาคใต้ได้รับความเสียหายมากในไตรมาสนี้ และมีปัญหาอากาศหนาวมากกว่าปกติในหลายพื้นที่ของประเทศ

รายงานภาวะสังคมไทย ปี 2551

คุณภาพคน

ตารางที่ 8 โครงสร้างแรงงานรายภาคเศรษฐกิจ ปี 2543-2551 (ร้อยละ)

	2543	2545	2547	2549	2550	2551
ภาคเกษตร	44.2	42.5	39.8	39.7	39.5	39.7
นอกภาคเกษตร	55.8	57.5	60.2	60.3	60.5	60.3
- อุตสาหกรรมการผลิต	14.9	15.3	15.5	15.4	15.5	14.7
- ก่อสร้าง	4.8	5.4	6.0	6.0	5.9	6.0
- การค้า และซ่อมแซมเครื่องใช้	14.0	14.9	15.8	15.5	15.4	15.6
- โรงแรม ภัตตาคาร	5.8	6.2	6.4	6.4	6.5	6.4
- ขนส่ง โทรคมนาคม	3.1	3.1	3.2	3.0	2.9	3.0
- การบริการอื่นๆ	13.3	12.6	13.3	14.0	14.3	14.6
ผู้มีงานทำรวม	100	100	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 9 ผลผลิตภาพแรงงานรายภาคการผลิต (พันบาท/คน)

	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตร	25.5	25.5	25.7	25.9	26.5
นอกภาคเกษตร	158.8	162.2	171.8	177.2	178.4
- อุตสาหกรรมการผลิต	263.4	268.4	288.7	300.3	321.5
- ก่อสร้าง	42.6	44.1	45.5	46.3	42.8
- การค้า และซ่อมแซมเครื่องใช้	93.8	97.6	102.6	106.2	104.9
- โรงแรม ภัตตาคาร	59.8	58.0	66.5	67.3	67.1
- ขนส่ง โทรคมนาคม	333.4	346.5	380.4	408.2	385.1
- การบริการอื่นๆ	172.1	173.9	176.7	177.0	174.0
ผลผลิตภาพแรงงาน	105.7	109.4	113.8	117.5	118.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 10 สัดส่วนกำลังแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2546-2551

	2547	2548	2549	2550	2551
ประถมและต่ำกว่า	61.1	60.3	59.7	58.4	56.9
มัธยมต้น	14.2	14.3	14.3	14.8	15.3
มัธยมปลาย	8.0	8.3	8.7	9.2	9.6
อาชีวศึกษา (ปวช.)	3.4	3.4	3.3	3.3	3.3
ปวส./อนุปริญญา	3.7	3.8	3.8	4.0	4.1
ปริญญาตรีขึ้นไป	9.6	9.9	10.2	10.4	10.8
รวม	100	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สถานการณ์ด้านแรงงาน : ภาคเกษตรเป็นฐานรองรับแรงงานในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ

ในปี 2551 มีการจ้างงานเฉลี่ย 37.02 ล้านคน ขยายตัวจากปี 2550 ร้อยละ 2.1 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ การผลิต และการจ้างงานในช่วงครึ่งแรกของปียังอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม การจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตลดลงร้อยละ 3.0 ทำให้สัดส่วนของแรงงานที่ค่อนข้างทรงตัวในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ปรับลดลงในปี 2551 ขณะที่การจ้างงานภาคเกษตรขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.7 สูงกว่าปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 1.0 ดังนั้นภาคเกษตรจึงเป็นส่วนสำคัญในการรองรับการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานและผู้กำลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้การว่างงานยังไม่เพิ่มมากในปี 2551

ผลผลิตภาพแรงงานในภาคเกษตรค่อนข้างต่ำ ทำให้มูลค่าเพิ่มของผลผลิตจากแรงงานที่เคลื่อนย้ายกลับสู่ภาคเกษตรไม่สามารถชดเชยผลผลิตที่ลดลงในสาขาอื่นได้อย่างเพียงพอ การจะส่งเสริมให้ภาคเกษตรเป็นฐานที่มั่นคงในการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเมื่อเกิดวิกฤต จำเป็นต้องมีมาตรการในการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงานและผลผลิตต่อไร่ ได้แก่ การลดต้นทุนในการผลิต การพัฒนาพันธุ์พืชและเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม รวมทั้งการบริหารจัดการด้านการเงินและการตลาดเพื่อเพิ่มผลตอบแทนให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการควบคู่กับการยกระดับการศึกษาของแรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพคน ให้สามารถปรับตัวทันต่อเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ระดับการศึกษาของแรงงานดีขึ้นเล็กน้อย เป็นผลจากการขยายปีการศึกษาภาคบังคับ และแรงงานสูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่ำทยอยออกจากตลาดแรงงาน ผู้จบชั้นประถมหรือต่ำกว่ามีจำนวนลดลงเป็นลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนถึงร้อยละ 56.9 ของกำลังแรงงานรวมในปี 2551 และมีแรงงานจบมัธยมต้นอีกร้อยละ 15.3 การที่แรงงานส่วนใหญ่มิ่การศึกษาน้อยเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพ การปรับตัว และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ 11 นักเรียนต่อประชากรวัยเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา

(พ.ศ. 2547-2551) หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา	2547	2548	2549	2550	2551*
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	88.52	89.00	89.20	89.32	87.99
ก่อนประถม	74.44	74.95	75.02	73.78	74.36
ประถม	104.24	104.17	103.47	104.51	100.35
มัธยมต้น	92.47	95.45	96.67	96.37	96.51
มัธยมปลาย	63.81	63.80	65.77	67.16	68.03
- สายสามัญ	38.51	39.27	40.65	43.06	41.74
- สายอาชีพ	25.25	25.89	28.24	28.65	26.29
- สาขาอื่น	0.06	0.07	0.07	0.08	n.a.
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	52.94	55.60	62.50	61.05	61.02
รวม	80.73	81.82	83.51	83.33	82.28

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2551

การเพิ่มศักยภาพกำลังคน : มุ่งสร้างโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน

เด็กไทยยังไม่ได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง จากข้อมูลจำนวนผู้ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนระหว่างปีการศึกษา 2547-2551 เด็กส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนออกกลางคันมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่แม้ว่าจะมีอัตราเข้าเรียนต่อในระดับสูงก็ตาม แต่ก็มีย้อตราการออกกลางคันสูงที่สุดในปี 2550 ที่ร้อยละ 2.41

รัฐบาลจึงได้ดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค โดยภาครัฐสนับสนุนค่าเล่าเรียน เครื่องแบบนักเรียน หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับนักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพในปีการศึกษา 2552 เป็นจำนวนเงิน 1.9 หมื่นล้านบาท

แม้ว่าจะมีโครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาดังกล่าว แต่เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสส่วนหนึ่งจะยังไม่สามารถเข้าเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เนื่องจากความขาดแคลนทางเศรษฐกิจ จากการประมวลผลข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในปี 2550 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กยากจนในวัยเรียนอายุระหว่าง 6-17 ปีอยู่ที่ 4,139 บาทต่อคนต่อปีหรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของเด็กทั่วไปโดยเฉลี่ย และมีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 40 ที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับการสนับสนุนจากโครงการนี้ ที่สำคัญได้แก่ค่าเดินทางไปเรียน รวมทั้งค่าเครื่องใช้และอุปกรณ์การศึกษาบางส่วน จึงควรขยายโอกาสในการเข้ารับการศึกษามากขึ้น สำหรับเด็กที่ครอบครัวยากจน และเด็กด้อยโอกาสที่มีความเปราะบางด้านสังคมทำให้ต้องละทิ้งการเรียน เช่น ให้ทุนการศึกษารูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครอบครัวค่าใช้จ่ายทางอ้อม จัดหาแหล่งงานนอกเวลาที่เหมาะสมกับวัย สำหรับเด็กที่มีความจำเป็นต้องแบ่งเบาภาระครอบครัว เป็นต้น

ตารางที่ 12 อัตราการเรียนต่อปีการศึกษา 2547-2550

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา	2547	2548	2549	2550
มัธยมต้น	97.12	98.24	98.34	99.47
มัธยมปลาย	82.80	89.03	87.70	88.23
- สายสามัญ	n.a.	50.21	48.62	50.32
- สายอาชีพ	n.a.	38.82	38.99	37.79

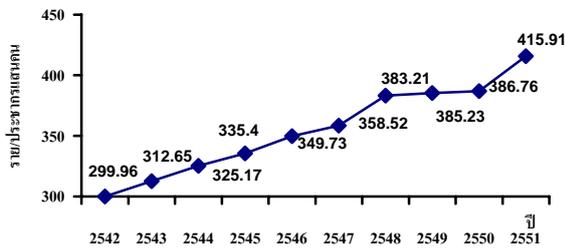
ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 13 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการศึกษาของผู้ที่กำลังเรียน (อายุ 6-17 ปี) ปี 2550 หน่วย : บาท/คนปี

	เด็กทั่วไป	เด็กยากจน
ค่าธรรมเนียมการเรียน (เฉลี่ย)	5,070	1,146
มัธยมต้นและต่ำกว่า	5,105	1,087
ปวช. & ปวส.	6,304	1,884
มัธยมปลาย & อนุปริญญา	3,931	1,919
ค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียน	1,025	640
ค่าเครื่องแบบ	1,012	652
ค่าเดินทางไปเรียน	3,163	1,701

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน 2550 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 12 แสดงอัตราผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง ปี 2542-2551

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 14 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ ปี 2550 - 2551

หน่วย : ราย

โรค	ปี 2550	ปี 2551
หลอดเลือดสมอง	117,571	125,922
ความดันโลหิต	445,300	513,222
หัวใจ	393,559	445,690
เบาหวาน	372,226	429,003
มะเร็ง	74,834	81,015
รวม	1,403,490	1,594,852

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ : เฉพาะผู้ป่วยใน ข้อมูลปี 2551 ถึงเดือนกันยายน

ตารางที่ 15 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ปี 2549 - 2551

หน่วย : ราย

กลุ่มโรค	2549	2550	2551
โรคจากพิษสารเคมีทางการเกษตร	7,580	8,546	9,360
โรคพิษโลหะหนัก	6,382	8,041	8,761
โรคพิษจากก๊าซและสารเคมีอื่นๆ	5,317	6,153	6,722
โรคปอดและทางเดินหายใจ	2,226	2,681	2,964
โรคผิวหนัง	4,628	5,364	6,835
โรคจากสภาวะทางกายภาพ	2,976	3,128	3,360
โรคจากสิ่งคุกคามทางชีวภาพ	3,178	3,931	3,984
โรคพิษจากสารระเหยและสารทำลาย	598	632	796
โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ	1,179	2,246	2,845
รวม	34,064	40,772	46,183

ที่มา : สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

แม้จะมีความก้าวหน้าทางสาธารณสุข แต่จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา ในปี 2551 มีผู้ป่วยในอัตรา 415.9 รายต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 7.5 โรคที่พบมาก และมีอาการของโรคที่รุนแรงขึ้น ได้แก่ โรคปอดอักเสบ ไข้หวัดใหญ่ และ ไข้เลือดออก จำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกันที่เข้มข้นจริงจัง และต่อเนื่องมากกว่าเดิม

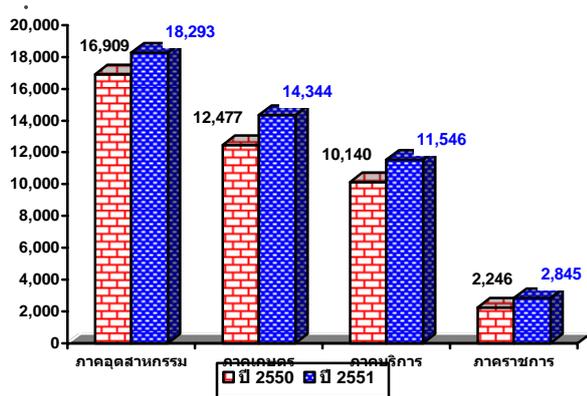
ปัญหาสุขภาพและการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากพฤติกรรมและแบบแผนการดำรงชีวิต โรคที่มีผู้ป่วยจำนวนมาก ได้แก่ โรคมะเร็ง หัวใจ ความดันโลหิต และโรคเบาหวาน ในปี 2551 มีผู้ป่วย 4 โรครวมกันในอัตรา 2,330.2 รายต่อประชากรแสนคน เป็นเกือบ 6 เท่าของผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในปีเดียวกัน นอกจากนี้โรคมะเร็งยังเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของประเทศไทย และมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งหลายชนิดประกอบด้วยปัจจัยทางด้านพันธุกรรม และปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

โรคจากการประกอบอาชีพ : ภัยคุกคามสุขภาพคนไทย

โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม หรือโรคที่เกิดจากการทำงานนั้น มีสาเหตุหลักเกิดจากการสัมผัสกับสิ่งคุกคามสุขภาพ หรือสภาวะแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสมจากรายงานสถิติสาธารณสุข ปี 2551 จำนวนผู้เจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมทั้ง 9 กลุ่มโรคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 34,064 ราย ในปี 2549 เป็น 46,183 รายในปี 2551 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.2 ต่อปี โรคที่มีผู้ป่วยมากที่สุด ได้แก่ โรคจากพิษสารเคมีทางการเกษตร 9,360 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5 รองลงมาคือโรคพิษโลหะหนัก และโรคพิษจากก๊าซและสารเคมีอื่น ๆ

ผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมมีจำนวนมากที่สุด 18,293 ราย หรือเกือบร้อยละ 40 ของผู้ป่วยในปี 2551 ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคพิษจากสารตะกั่ว และสารเคมีอื่น ๆ โรคปอดและทางเดินหายใจ เนื่องจากการปฏิบัติงานในโรงงานเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการสะสมสารพิษเข้าสู่ร่างกาย ผู้ป่วยในกลุ่มอาชีพภาคเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ 30 ป่วยด้วยโรคจากสารกำจัดศัตรูพืช และโรคที่ได้รับพิษจากพืชและสัตว์ ทั้งนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอยู่มาก สำหรับผู้ป่วยในกลุ่ม

แผนภูมิที่ 13 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม แบ่งตามกลุ่มอาชีพ ปี 2550-2551

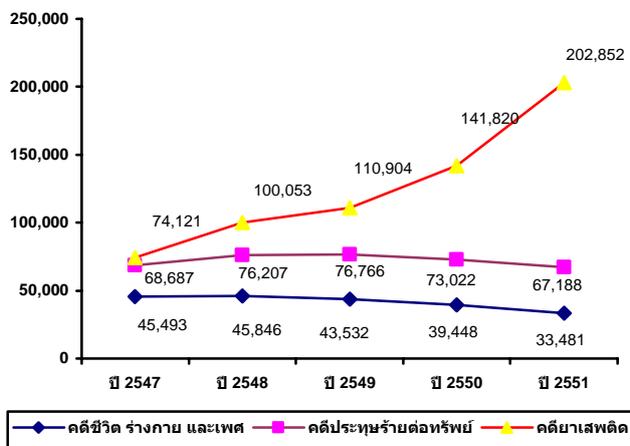
ที่มา : สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข

อาชีพภาคบริการ และภาครัฐราชการ ส่วนใหญ่จะป่วยด้วยโรคตามสภาวะทางกายภาพ โรคระบบการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อ โรคที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์ และโรคเครียด

โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมส่วนมากไม่สามารถรักษาให้หายขาด และอาจก่อให้เกิดความพิการทางร่างกาย จึงต้องเน้นที่การป้องกันก่อนเจ็บป่วย การรู้ถึงสาเหตุของโรค จะกระตุ้นให้มีการปรับปรุงสภาพการทำงาน และเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้น ตลอดจนผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบสุขภาพคนงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงาน

ความมั่นคงทางสังคม

แผนภูมิที่ 14 จำนวนคดีชีวิตร่างกายและเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และคดียาเสพติด ปี 2547-2551

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น

ในรอบปี 2551 มีคดีอาชญากรรมรวม 303,521 คดีเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 19.3 เป็นคดียาเสพติดถึง 202,852 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.0 ขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศลดลงร้อยละ 15.2 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลงร้อยละ 8.0 อย่างไรก็ตาม ปัญหาการตกงาน หางานทำไม่ได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน รายได้ไม่พอต่อค่าใช้จ่าย อาจทำให้บางคนหาทางออกด้วยการก่ออาชญากรรม เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายหรือบางกรณีนำเงินมาจ่ายหนี้ในระบบ

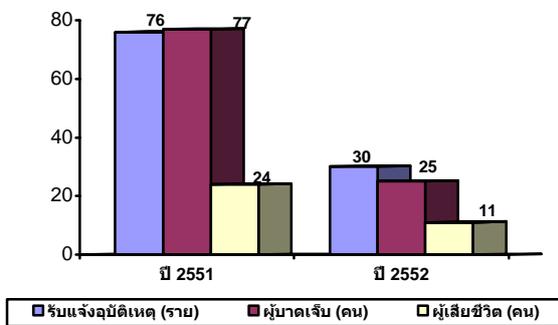
นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มมีงานอาชีพที่ฉวยโอกาสกับผู้ที่ต้องการหางานทำ โดยประกอบอาชญากรรมเป็นเครือข่าย แยกได้เป็น 2 ลักษณะคือการค้ำมนุษย์และหลอกลวงให้เสียทรัพย์สิน กลุ่มค้ำมนุษย์มักฉวยโอกาสในบริเวณพื้นที่เสี่ยง 5 จุดใน กทม. ที่มีคนต่างจังหวัดเข้ามาหางาน ได้แก่สนามหลวง สถานีรถไฟหัวลำโพง สถานีขนส่งหมอชิต สวนรมณีนาถ และวงเวียนใหญ่ โดยจะเลือกเหยื่อวัยฉกรรจ์ เพื่อนำไปขายแรงงานบนเรือประมงหรือโรงงานเถื่อนราคาคนละ 1-3 หมื่นบาท ส่วนกลุ่มหลอกลวงให้เสียทรัพย์สิน นายหน้าจัดหางานเถื่อนมักแอบอ้างว่ามีตำแหน่งงานว่างและอัตราค่าจ้างสูง ให้เหยื่อหลงเชื่อยอมจ่ายเงินค่านายหน้า หรือเปิดบริษัทลวงให้คนมาสมัครงาน โดยต้องจ่ายเงินประกันก่อนเข้าทำงาน เมื่อได้เงินแล้วก็ปิดตัวหลบหนีไป

ตารางที่ 16 สถิติอุบัติเหตุย้อนหลัง ช่วงเทศกาลสงกรานต์ปีเก่า-ต้อนรับปีใหม่ (7 วันอันตราย) พ.ศ. 2546- 2552

ปี พ.ศ.	จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	จำนวนผู้บาดเจ็บ (คน)
2546	11,438	562	33,451
2547	19,562	628	26,100
2548	6,842	469	8,547
2549	4,164	441	4,772
2550	4,456	449	4,943
2551	4,475	401	4,903
2552	3,824	367	4,107

ที่มา : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

แผนภูมิที่ 15 สถิติการเกิดอุบัติเหตุในกรุงเทพฯ ช่วง 7 วันอันตรายปีใหม่ 2551 (23 ธ.ค.50-3 ม.ค.51) และช่วงปีใหม่ 2552 (30 ธ.ค.51-5 ม.ค.52)

ที่มา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถิติแรงงานถูกหลอกหลงในปี 2551 มีจำนวน 1,183 คน มูลค่าเสียหายกว่า 62 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือ เช่น การจัดตั้งศูนย์กลางจัดหางานระดับท้องถิ่น การจ้างงานตามโครงการบัณฑิตอาสา การฝึกอาชีพให้กับผู้ว่างงาน และจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้ผู้ได้รับการฝึกอาชีพนำไปประกอบธุรกิจ

อุบัติเหตุทางถนนช่วง 7 วันอันตรายลดลง

การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่โดยมาตรการคุมพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ขับขี่ยานพาหนะ การบังคับใช้อุปกรณ์นิรภัย และการตั้งจุดตรวจร่วมบนเส้นทางทั่วประเทศ ส่งผลให้จำนวนอุบัติเหตุลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา ในช่วง 7 วันอันตรายปีล่าสุด (30 ธ.ค. 2551 – 5 ม.ค. 2552) มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ 4,107 คน ลดลงจากช่วงปีใหม่ 2551 ร้อยละ 16.9 และมีผู้เสียชีวิต 367 ราย ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 8.5

สำหรับในกรุงเทพมหานคร การเริ่มใช้เครื่องตรวจจับการฝ่าฝืนสัญญาณไฟ 30 ทางแยกในช่วงสิ้นปี และประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าให้ผู้ใช้งานตื่นตัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อุบัติเหตุลดลงมาก

พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

ตารางที่ 17 จำนวนเรื่องร้องเรียนประเภทต่างๆ หน่วย : ราย

เรื่องร้องเรียน	ปี		2550				2551			
	2550	2551	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
สัญญา(บ้านเช่า/ดิน/อาคารชุด ฯลฯ)	2881	1758	581	808	464	828	634	439	289	396
สินค้าและบริการทั่วไป	1937	1540	556	488	458	425	348	507	309	376
การโฆษณา	1187	882	335	200	394	258	291	233	231	137
การขายตรงและตลาดแบบตรง	93	314	23	25	14	31	162	54	3	95
รวม	5,898	4,504	1,495	1,531	1,330	1,542	1,435	1,233	832	1,004

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองเพิ่มขึ้นภายใต้กฎหมายใหม่

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) รายงานว่าปี 2551 มีผู้ร้องเรียนจากการซื้อสินค้าและบริการ 4,504 ราย ลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 23.6 เรื่องที่มีการร้องเรียนลดลงมากที่สุด คือ สัญญาซื้อบ้านที่ดิน และสินค้าบริการทั่วไป อย่างไรก็ตาม มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการขายตรงและตลาดแบบตรงเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า ปัญหาที่พบคือไม่จ่ายผลประโยชน์ตามแผน ไม่รับคืนสินค้าสมาชิก และเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์โดยไม่บอกกล่าว บางรายเข้าข่ายขายสินค้าแบบแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งการขายผ่านอินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มขึ้น

สำหรับการร้องเรียนสินค้าสุขภาพก็มีแนวโน้มลดลงเป็น 1,389 ราย ในปี 2551 ลดลงร้อยละ 5.7 เมื่อเทียบกับปี 2550 โดยเฉพาะในสินค้าอาหาร วัตถุเสพติด และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การร้องเรียนในสินค้าเครื่องมือแพทย์ ยาและเครื่องสำอางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจาก

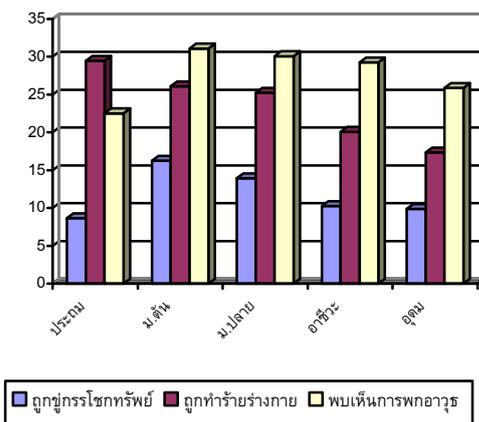
ตาราง 18 การร้องเรียนสินค้าสุขภาพ ปีงบประมาณ 2547-2551

หน่วย : ราย

เรื่องที่ร้องเรียน	ปีงบประมาณ				
	2547	2548	2549	2550	2551
ยา	297	325	274	269	315
อาหาร	920	1125	881	868	741
เครื่องสำอาง	113	132	152	146	161
เครื่องมือแพทย์	19	59	37	45	69
วัตถุเสพติด	14	4	9	12	2
วัตถุอันตราย	7	15	13	11	10
อื่น ๆ	149	158	111	122	91
รวม	1,519	1,818	1,477	1,473	1,389

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพที่ 16 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ถูกกระทำรุนแรงในสถานศึกษา ปี2549/50

ที่มา : การศึกษาสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนประจำปี 2549/50 สถาบันรามจิตติ

ตารางที่ 19 การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา

สถานการณ์การใช้ความรุนแรง	เคยกระทำ(%)
ตบ ตี ต่อยคนอื่น	30.4
ทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม	22.4
ขว้างขวด/สิ่งของใส่ผู้อื่น	21.4
ข่มขู่เพื่อนด้วยยาจากอาวุธ	18.1
ทำให้คนอื่นบาดเจ็บจากการต่อสู้	15.3
พกพาอาวุธ เช่น ปืน มีดพก สนับมือ	14.8
ริดไถเงิน/สิ่งของจากเพื่อน	12.4
ถูกจับเพราะกระทำผิด	10.1
ลวนลามทางเพศโดยคำพูด จับและสัมผัสโดยผู้หญิงไม่ต้องการ	8.8
ใช้มีดหรือปืนในการต่อสู้	8.7
ทำร้ายตบตีร่างกายแฟน	8.1
บังคับแฟนให้มีเพศสัมพันธ์	4.5

ที่มา : รายงานการวิจัยมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สินค้ามีความหลากหลายมากขึ้น ประเด็นการร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการโฆษณาเกินจริง

ในรอบปีที่ผ่านมา การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้น มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และ พ.ร.บ. ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้ให้สิทธิและอำนาจความสะดวกแก่ผู้บริโภคในหลายด้าน คือ การฟ้องไม่จำเป็นต้องมีหนังสือสัญญา สามารถฟ้องที่ศาลแพ่งได้ทั่วประเทศ เป็นการฟ้องด้วยวาจาไม่ต้องจ้างทนาย ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและการฟ้องร้องทำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถเรียกร้อยค่าเสียหายทางจิตใจเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ได้เพียงความเสียหายที่เห็นได้ชัดเจน กฎหมายนี้จะทำให้ผู้ประกอบการตระหนักและระมัดระวังต่อการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพต่อผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

เด็กและเยาวชนแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรงมากขึ้น

ในปี 2551 มีเด็กและเยาวชนถูกส่งเข้าสถานพินิจในความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงกว่า 35,000 คน และผลการสำรวจสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนปี 2549/50 พบว่า ในสถานศึกษามีเด็กที่ถูกพบเห็นพกพาอาวุธถึงร้อยละ 22-31 ถูกทำร้ายร่างกายร้อยละ 17-29 และถูกขู่กรโชกรทรัพย์ร้อยละ 8-16

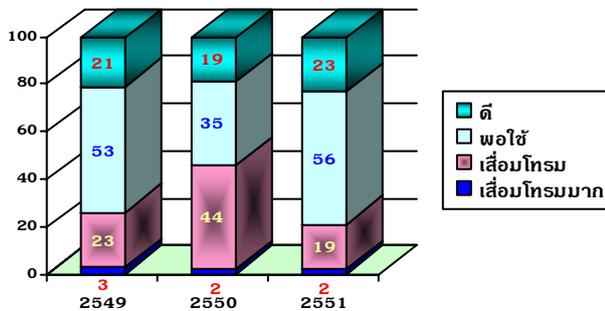
นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนจำนวนมากมีประสบการณ์ก่อความรุนแรง ร้อยละ 30.4 ยอมรับว่าเคยตบ ตีต่อยคนอื่นในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 22.4 ได้เข้าร่วมในการทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม ตลอดจนถึง พฤติกรรมอันธพาล ข่มขู่ ทำให้คนอื่นบาดเจ็บจากการต่อสู้ และพกพาอาวุธปืน ทั้งยังพบว่าภูมิหลังของเด็กที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่แตกร้าง มีประสบการณ์ถูกข่มขู่/ทำร้ายของครอบครัวและคนใกล้ชิด มีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบ เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท เป็นต้น จากผลการศึกษาเรื่องมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรง ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การที่เด็กถูกกระทำหรืออยู่ในภาวะแวดล้อมที่เห็นความรุนแรงทำให้ฝังใจและเข้าใจผิดว่าปัญหาแก้ไขได้ด้วยความรุนแรง ประกอบกับการรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ และการเล่นเกมส์ ทำให้ซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ทัศนคติของสังคมเห็นว่าความรุนแรงเป็นเรื่องของวัย

หรือเฉพาะกลุ่มทำให้ละเลยปัญหา จึงจำเป็นต้องมีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาโดยสร้างความเข้าใจและตระหนักในปัญหา อย่างลึกซึ้ง การจัดพื้นที่ทางสังคมในทางบวกสำหรับเด็กและเยาวชน มีกลไกทางสังคม ระบบโรงเรียน ครอบครัวที่เฝ้าระวังสอดส่อง วิถีชีวิตทางสังคมของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด จะสามารถ ป้องกันและบรรเทาปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนได้

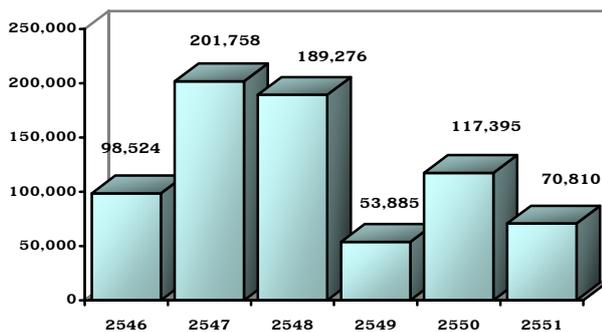
สิ่งแวดล้อม

แผนภูมิที่ 17 เปรียบเทียบคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ ปี 2549 - 2551 (หน่วย : ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนภูมิที่ 18 สถิติพื้นที่ที่เสียหายจากการเกิดไฟป่า ปี 2546-2551 (หน่วย : ไร่)

ที่มา : ส่วนควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น

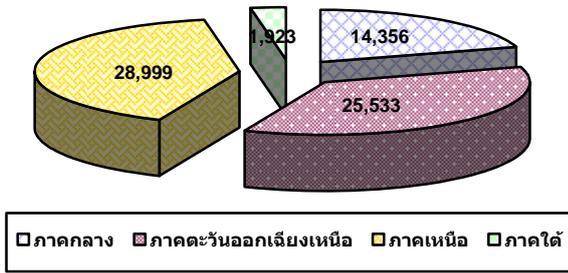
คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินในปี 2551 อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา แหล่งน้ำเสื่อมโทรม ได้รับการพัฒนาคุณภาพเป็นระดับพอใช้จำนวนมาก แต่ที่ยังคงเป็นปัญหาคือ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมในปี 2550 กลับเปลี่ยนเป็นเสื่อมโทรมมากในปี 2551 สาเหตุหลักมาจากน้ำทิ้งในชุมชน เนื่องจาก กทม. สามารถบำบัดน้ำเสียได้เพียง 1 ล้าน ลบ.ม./วัน เท่านั้น แต่ กทม. มีแผนก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียเพิ่มอีก 3 จุดคือ เขตพื้นที่คลองเตย ธนบุรี และบางซื่อ คาดว่าจะทำให้คุณภาพน้ำเจ้าพระยาตอนล่างเปลี่ยนไปอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ในอนาคต

ไฟป่าลดลงมากในปี 2551 เนื่องจากปรากฏการณ์ ลานินญา แต่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในปี 2552

ไฟป่าเป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งของปัญหาหมอกควันส่วนใหญ่จะเกิดมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน เนื่องจากสภาพอากาศแห้ง แต่ปรากฏการณ์ ลานินญาที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2551 ทำให้เกิดไฟป่าน้อยลงเพราะมีฝนตกกระจายในช่วงฤดูแล้ง ตลอดทั้งปีมีปริมาณฝนรวม 1,751.4 มม. สูงกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 11 มากกว่าปี 2550 ที่มีปริมาณฝนรวม 1,630.9 มม. สูงกว่าค่าปกติร้อยละ 4

ในปี 2551 เกิดไฟป่าทั่วประเทศ 5,569 ครั้ง พื้นที่เสียหาย 70,810 ไร่ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 39.7 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมาซึ่งเสียหายเฉลี่ย 132,167 ไร่/ปี พื้นที่เสียหายส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 41.0 และ 36.1 ตามลำดับ สาเหตุหลักเกิดจากมนุษย์ที่จุดไฟเพื่อหาของป่าและล่าสัตว์ การสูบบุหรี่และก่อกองไฟของนักท่องเที่ยว รวมถึงการเผาวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการทำการเกษตรโดยไม่ได้ทำแนวกันไฟทำให้ลุกลามไปยังพื้นที่อื่น จึงต้องสร้างความตระหนักถึงผลเสียต่อสุขภาพของประชาชน

แผนภูมิที่ 19 เปรียบเทียบการเกิดไฟป่ารายภาค ปีงบประมาณ 2551 (หน่วย :ไร่)

ที่มา : ส่วนควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางที่ 20 แสดงค่าระดับเสียงสูงสุดจากสถานีตรวจวัดบริเวณพื้นที่ริมหรือใกล้ถนน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2547-2551 (เดซิเบลเอ)

สถานี	2547	2548	2549	2550	2551
ห้วยขวาง	80.6	85.6	80.1	83.3	71.7
ธนบุรี	74.7	74.8	77.7	74.3	74.6
บางกะปิ	80.1	90.3	88.1	78.0	73.9
ดินแดง	78.1	81.5	83.1	78.1	79.7
พระนคร	80.5	79.2	79.0	78.6	82.1
สันติภาพ	76.8	78.9	78.5	73.9	77.2

ที่มา : สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ

ตารางที่ 21 แสดงค่าระดับเสียงสูงสุดจากสถานีตรวจวัดบริเวณพื้นที่ริมหรือใกล้ถนน ในส่วนภูมิภาค ปี 2547-2551 (เดซิเบลเอ)

สถานี	2547	2548	2549	2550	2551
สระบุรี	84.9	89.8	74.2	73.9	83.4
เชียงใหม่	76.6	68.8	72.5	73.1	69.2
ขอนแก่น	69.5	68.0	73.4	71.8	68.3
นครราชสีมา	68.2	71.5	71.2	68.7	66.3
ระยอง	72.0	72.0	65.0	70.0	70.5
ภูเก็ต	79.0	85.9	83.6	80.0	69.1
สงขลา	85.2	88.9	73.2	72.4	66.9

ที่มา : สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ

ในพื้นที่โดยตรง รวมทั้งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ

สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันมีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้นในปี 2552 เนื่องมาจากปรากฏการณ์ ลานินญา ที่อ่อนตัวลง ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแห้งแล้งและปริมาณฝนน้อย ทั้งนี้ในเดือนมกราคม 2552 แทบไม่มีรายงานฝนตกบริเวณประเทศไทยตอนบนซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงของการเกิดไฟป่า นอกจากนี้การสำรวจของกรมควบคุมมลพิษที่พบว่าปริมาณเชื้อเพลิงสะสมในป่าเบญจพรรณภาคเหนือมีมากขึ้นถึงร้อยละ 47 อาจต้องทำการรวบรวมและดำเนินการเผาภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดก่อนช่วงอากาศร้อนจัด

เนื่องจากพฤติกรรมของมนุษย์เป็นปัจจัยหลักของปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จึงต้องดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการลด เลิก การเผาเศษวัสดุ และให้ความรู้ถึงสภาพปัญหาและผลกระทบต่ออย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกระตุ้นให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกโดยใช้การไถกลบแทนการเผาเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดไฟป่า

ระดับเสียงในกรุงเทพมหานครและสระบุรียังมีปัญหาอย่างต่อเนื่อง

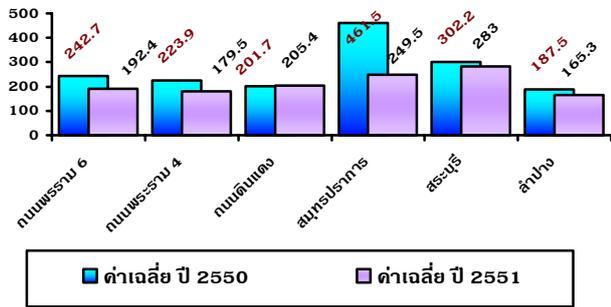
การวัดระดับเสียงในพื้นที่ต่าง ๆ ในปี 2551 บริเวณถนนตรีเพชร เขตพระนครมีระดับเสียงสูงสุดถึง 82.1 เดซิเบลเอ สาเหตุหนึ่งมาจากยานพาหนะ และพื้นที่ส่วนใหญ่ใน กทม. ยังคงมีค่าระดับเสียงเกินค่ามาตรฐานที่ 70 เดซิเบลเอ เป็นประจำสำหรับในส่วนภูมิภาค พื้นที่ที่ยังคงมีปัญหามากคือ จังหวัดสระบุรี ที่มีค่าระดับเสียงสูงสุดถึง 83.4 เดซิเบลเอ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากอุตสาหกรรมไม้หินและรถบรรทุกขนส่งหิน จังหวัดได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา และจัดอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้ขับขี่รถของสถานประกอบการโรงโม่บดหรือย่อยหินในพื้นที่เพื่อความปลอดภัยและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ปัญหาฝุ่น : ความรุนแรงลดลง

คุณภาพอากาศโดยทั่วไปในปี 2551 ดีขึ้น ปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM10) บริเวณริมถนนในกรุงเทพมหานครลดลงเนื่องจากมีมาตรการเข้มงวดการทำความสะอาดล้อรถบรรทุกวัสดุก่อสร้างก่อนออกสู่ถนน การที่อาคารก่อสร้างต้องมีผ้าใบคลุมเพื่อป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย เพิ่มการล้างทำความสะอาดถนนและทางเท้า และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อช่วยดูดซับฝุ่นละอองในอากาศ แต่ค่าเฉลี่ยสูงสุดในรอบปี 2551 ตรวจวัดได้ที่บริเวณริมถนนดินแดงในปริมาณ 205.4 มกค./ลบ.ม. มีสาเหตุจาก

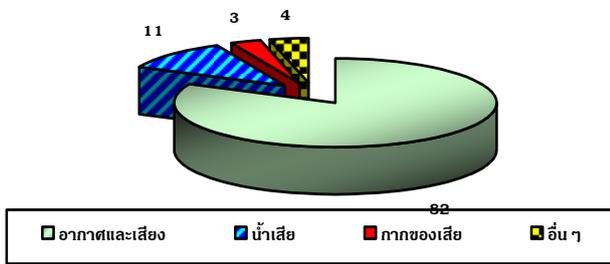
แผนภูมิที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสูงสุดของปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM10) ที่เกินมาตรฐาน วัดได้ใหม่ 2550 และ 2551

(หน่วย: บคก/ลบม)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนภูมิที่ 21 สถิติเรื่องร้องทุกข์ปัญหามลพิษ แยกตามประเภทมลพิษ ปี 2551 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปภาพรวมปี 2551

การจ้างงานในปี 2551 ขยายตัวร้อยละ 2.1 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและการผลิตในช่วงครึ่งแรกของปียังอยู่ในเกณฑ์ดี และภาคเกษตรเป็นส่วนสำคัญในการรองรับแรงงาน แต่ผลิตภาพแรงงานในภาคเกษตรค่อนข้างต่ำ จำเป็นต้องมีมาตรการในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและผลผลิตต่อไร่ ควบคู่กับการยกระดับการศึกษาของแรงงาน โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี สร้างโอกาสให้เด็กไทยทุกคนได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค แต่เด็กยากจนและด้อยโอกาสส่วนหนึ่งจะยังไม่สามารถเข้าเรียนได้ จึงควรขยายโอกาสด้วยการให้ทุนการศึกษาที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายทางอ้อม จำนวนผู้เจ็บป่วยมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งโรคเฝ้าระวัง โรคไม่ติดต่อ และโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะคดียาเสพติด และมีกลุ่มมิถุนาซีพีที่ฉวยโอกาสกับผู้หางาน ประกอบอาชญากรรมเป็นเครือข่ายข้ามมนุษย์ และกลุ่มหลอกลวงเอาเงินค่านายหน้าหรือเงินประกันก่อนเข้าทำงาน การร้องเรียนปัญหาจากการซื้อสินค้าและบริการลดลง ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองและความสะดวกเพิ่มขึ้นตามกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ในปี 2551 ขณะที่เด็กและเยาวชนแก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรงมากขึ้น ครอบครัว โรงเรียน และสังคมต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น ที่ยังเป็นปัญหาคือแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ไฟป่าลดลงมากเนื่องจากปรากฏการณ์ลานินญา แต่มีความเสี่ยงมากขึ้นในปี 2552 พื้นที่ใน กทม. ส่วนใหญ่และจังหวัดสระบุรียังมีปัญหาระดับเสียงเกินมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กลดลงในเกือบทุกพื้นที่ทั้งใน กทม. และต่างจังหวัด

การจราจรที่ติดขัดหนาแน่น และปริมาณยานพาหนะเพิ่มขึ้น

เขตปริมณฑลและต่างจังหวัดมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กลดลง โดยเฉพาะบริเวณริมถนนโรงไฟฟ้าพระนครใต้ จังหวัดสมุทรปราการปริมาณฝุ่นลดลงมาก เนื่องจากมีการใช้เครื่องดักจับฝุ่นแบบไฟฟ้าสถิตย์ และปรับปรุงหัวฉีดเชื้อเพลิงที่ใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า ส่วนในจังหวัดสระบุรียังคงมีปัญหาฝุ่นละอองจากโรงโม่บดและย่อยหิน

ในปี 2551 มีการร้องเรียนปัญหามลพิษมายังกรมควบคุมมลพิษรวมทั้งสิ้น 468 เรื่อง ลดลงจากปี 2550 จำนวน 84 เรื่อง ปัญหาที่มีการร้องเรียนมากที่สุดคือมลพิษทางอากาศ และเสียง คิดเป็นร้อยละ 82 รองลงมาเป็นปัญหาน้ำเสีย ร้อยละ 11 และปัญหาของเสีย ร้อยละ 3

เรื่องเด่นประจำฉบับ

ตกงาน : ปัญหาและผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ

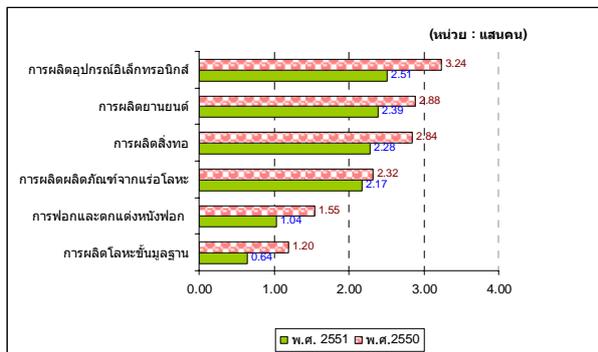
วิกฤตการเงินและเศรษฐกิจโลกถดถอยส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยซึ่งพึ่งพิงภาคการส่งออกในสัดส่วนสูง เมื่อภาคการส่งออกชะงักงันจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคการผลิตต่าง ๆ ชะลอตัวหรือหดตัว โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม ภาคท่องเที่ยว และภาคก่อสร้าง สถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดกิจการ ลดการจ้างงาน ทำให้การว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น รายได้และคุณภาพชีวิตของคนลดลง อย่างไรก็ตาม ความเดือนร้อนของแรงงานและครอบครัวจะไม่รุนแรงเท่าสถานการณ์ในช่วงวิกฤตปี 2540 เนื่องจากในปัจจุบันมีเงินชดเชยการเลิกจ้างและเงินทดแทนกรณีว่างงาน รวมทั้งสวัสดิการสังคมและความช่วยเหลือจากรัฐช่วยบรรเทาผลกระทบและรักษามาตรฐานการครองชีพไว้ได้ระดับหนึ่ง การศึกษาผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว การปรับตัว รวมทั้งการได้รับสิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือต่าง ๆ ตลอดจนความต้องการ ปัญหาอุปสรรค จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางบรรเทาผลกระทบได้อย่างทั่วถึง และเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

ตารางที่ 22 จำนวนผู้ว่างงานจำแนกตามประเภทการทำงานและสาขาอุตสาหกรรมที่เคยทำมาก่อน (แสนคน)

	2550				2551			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
ยอรวม	5.87	5.89	4.42	4.15	6.05	5.25	4.51	5.06
ไม่เคยทำงานมาก่อน	1.92	2.61	1.66	1.42	1.54	2.24	1.81	1.71
เคยทำงานมาก่อน	3.95	3.28	2.76	2.73	4.51	3.01	2.70	3.35
ภาคเกษตรกรรม	1.07	0.63	0.54	0.51	1.31	0.55	0.39	0.75
ภาคการผลิต	0.89	0.83	0.78	0.74	1.11	0.88	0.70	0.80
ภาคบริการและอื่น ๆ	1.99	1.82	1.44	1.48	2.09	1.58	1.61	1.80

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 22 เปรียบเทียบผู้ทำงานอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในเดือนธันวาคม 2550 และ 2551

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การเลิกจ้างและปัญหาการว่างงานรุนแรงขึ้น

ในไตรมาสสี่ ปี 2551 มีผู้ว่างงาน 5.1 แสนคน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสาม 5.5 หมื่นคน และเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2550 จำนวน 9.1 หมื่นคน เมื่อเปรียบเทียบการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตเดือนธันวาคม สาขาที่จ้างงานลดลงมากที่สุด ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ โลหะขั้นมูลฐาน และยานยนต์ ตามลำดับ และจากการเฝ้าระวังสถานการณ์การเลิกจ้างโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวนผู้ถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้นมาจาก 29,915 คน ในปี 2550 เป็น 55,549 คน ในปี 2551 และสถานประกอบการที่เลิกจ้างมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 153 แห่ง เป็น 698 แห่ง เหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการเลิกจ้าง ได้แก่ การประสบภาวะขาดทุน ขาดสภาพคล่องทางการเงิน และคำสั่งซื้อลดลง

แนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2552 ที่ทรุดตัวมากขึ้น จะเพิ่มแรงกดดันต่อภาวะการจ้างงาน จากต้นปีจนถึงวันที่ 20 ก.พ. 2552 มีการเลิกจ้างงานอีก 17,474 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ของจำนวนผู้ถูกเลิกจ้างในปี 2551 และยังมีสถานประกอบการที่มีแนวโน้มเลิกจ้างอีกจำนวนมาก จำนวนผู้ถูกเลิกจ้างจึงยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีแรงงานอีกจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการปรับตัวของนายจ้าง เช่น ลดชั่วโมงการทำงาน ลดค่าจ้างและผลประโยชน์อื่น ๆ

ผลกระทบต่อผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว

ผลการสำรวจแรงงานที่ถูกเลิกจ้างในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของ สศช. จำนวน 2,022 คนใน 9 จังหวัด ได้แก่ กทม. อุตุทยา สมุทรปราการ ระยอง สงขลา ภูเก็ต นครราชสีมา ลำพูน และ

ตารางที่ 23 จำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

ปี	กิจการ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
2548	98	1,622
2549	38	519
2550	153	29,915
2551	698	55,549
1 ม.ค.- 20ก.พ.52	163	17,474

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตารางที่ 24 สัดส่วนของผลกระทบที่ได้รับหลังถูกเลิกจ้าง

ผลกระทบ	สัดส่วนการได้รับผลกระทบ	
	ไม่ได้รับผลกระทบ	ได้รับผลกระทบ
1) ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย	5.2	94.8
2) การเกิดความเครียด/สุขภาพจิตของตนเอง	9.3	90.7
3) การเกิดความเครียด/สุขภาพจิตของครอบครัว	30.2	69.8
4) ความสามารถในการชำระหนี้สถาบันการเงิน	57.0	43.0
5) การศึกษาของบุคคลในครอบครัว	59.6	40.4
6) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล	63.8	36.2
7) ความสงบสุขในครอบครัว	68.9	31.1
8) ความสามารถในการชำระหนี้ในระบบ	69.4	30.6
9) การศึกษาของตนเอง	73.3	26.7
10) การคิดฆ่าตัวตายของตนเอง/ บุคคลในครอบครัว	82.2	17.8

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามบุคคลที่ได้รับผลกระทบหลังถูกเลิกจ้าง

บุคคลที่ได้รับผลกระทบหลังถูกเลิกจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น	444	22.0
มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น	1,578	78.0
- สามี/ภรรยา	421	26.7
- บุตร	541	34.3
- พ่อ/แม่	1,004	63.6
- พี่/น้อง	214	13.6
- ญาติ	23	1.5
- อื่น ๆ	11	0.7

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

เชียงใหม่ ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2552 พบว่าเป็นหญิงมากกว่าชายในสัดส่วน 6 ต่อ 4 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 66.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 45.3 รายได้ก่อนถูกเลิกจ้างอยู่ระหว่าง 5,000-15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 67.2 เป็นผู้ถูกเลิกจ้างจากภาคอุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ 73.6 ลักษณะการจ้างเป็นลูกจ้างรายวันและลูกจ้างรายเดือน ร้อยละ 49.6 และ 49.2

การเลิกจ้างทำให้ครอบครัวผู้ถูกเลิกจ้างมีรายได้ลดลง ครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ก่อนถูกเลิกจ้างลดลงจากร้อยละ 55 เหลือเพียงร้อยละ 20 หลังถูกเลิกจ้าง และมีครอบครัวที่ไม่มีรายได้ถึงร้อยละ 12.4 เกิดปัญหาความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย เกิดภาวะเครียดและปัญหาสุขภาพจิตทั้งตนเองและครอบครัว และเป็นผลกระทบรุนแรง สำหรับบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเลิกจ้างมากที่สุดนอกเหนือจากตัวผู้ถูกเลิกจ้างคือ พ่อ-แม่ เนื่องจากแรงงานต้องดูแลบุตร สามี/ภรรยา ก่อน

การลดค่าใช้จ่ายเป็นทางเลือกหลักของการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง

หลังถูกเลิกจ้างแรงงานส่วนใหญ่นำเงินชดเชยจากการถูกเลิกจ้าง/เงินชดเชยการว่างงานจากประกันสังคม/เงินสำรองเลี้ยงชีพและเงินออมมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งคาดว่าจะสามารถใช้ในการดำรงชีพได้ในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ดังนั้น แรงงานและครอบครัวจึงมีการปรับตัว คือ 1) ลดค่าใช้จ่าย เริ่มจากค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น บุหรี่ สุรา การพนันและเที่ยวสถานบันเทิง และอาจต่อเนื่องไปถึงการลดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา บุตรหลานในวัยเรียนมีความเสี่ยงที่จะต้องหยุดเรียนหรือย้ายไปโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลโดยเปลี่ยนมาใช้สถานพยาบาลของรัฐหรือบางส่วนเปลี่ยนมาใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) หาเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำอาชีพอิสระ กู้ยืมเงินหรือใช้สินเชื่อบัตรเครดิต/บัตรเครดิตเงินสดมาใช้จ่าย นอกจากนี้ผู้ถูกเลิกจ้างร้อยละ 42.5 ต้องการที่จะกลับภูมิลำเนาเดิม ร้อยละ 23.3 ของผู้ต้องการกลับภูมิลำเนาเดิมมีแผนหาอาชีพใหม่ ร้อยละ 21 ช่วยครอบครัวทำเกษตร ที่เหลือต้องการพักผ่อนและลดค่าใช้จ่าย

มาตรการคุ้มครองแรงงานและความครอบคลุม

ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน ผู้ถูกเลิกจ้างจะต้องได้รับ

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินที่นำมาใช้ในชีวิตรประจำวันหลังถูกเลิกจ้าง

แหล่งที่มาของเงินที่นำมาใช้จ่ายในชีวิตรประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากค่าจ้าง	-	-
รายได้อื่นๆ	713	35.3
เงินออม	972	48.1
เงินพิเศษอื่นๆ	309	15.3
เงินชดเชยจากการถูกเลิกจ้าง	1018	50.3

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

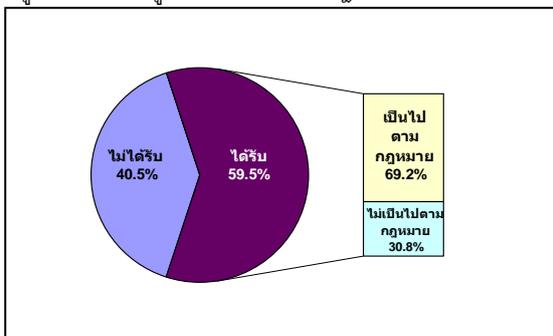
ตาราง 27 จำนวนและร้อยละตัวอย่างแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามวิธีการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง

วิธีการปรับตัวหลังถูกเลิกจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น	1,905	94.2
ประกอบอาชีพอิสระ	271	13.4
กู้ยืมเงินนอกระบบ	190	9.4
ให้บุคคลในครอบครัวช่วยกันหางานทำ	264	13.1
ใช้บัตรเครดิต/สินเชื่อเงินสด	48	2.4
พักการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	25	1.2
ให้บุตรหลานในอุปการะหยุดเรียน	5	0.2
ให้บุตรหลานย้ายไปเรียนโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า	14	0.7
อื่นๆ เช่น กลับภูมิลำเนา	40	2.0

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

แผนภูมิที่ 23 จำนวนผู้ได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

แผนภูมิที่ 24 จำนวนผู้ได้รับประโยชน์ทดแทนการว่างงานจากกองทุนประกันสังคม

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

การบอกกล่าวก่อนถูกเลิกจ้างและได้รับเงินชดเชยในอัตราตามระยะเวลาที่ทำงานให้กับนายจ้าง แต่ต้องทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 120 วัน และหากเป็นผู้ที่อยู่ในระบบประกันสังคม ผู้ประกันตนที่ได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน ภายใน 15 เดือนก่อนการว่างงาน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนว่างงานก่อน จะได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน

ผลการสำรวจพบว่า ผู้ถูกเลิกจ้างยังไม่ได้รับเงินชดเชยการเลิกจ้างอย่างทั่วถึง ส่วนหนึ่งเพราะเป็นลูกจ้างชั่วคราว/ลูกจ้างรายวัน ซึ่งกฎหมายไม่ได้คุ้มครอง รวมถึงการถูกบีบให้ออกทำที่ไม่ได้รับการชดเชยส่วนนี้ นอกจากนี้ร้อยละ 30.8 ของผู้ได้รับเงินชดเชยได้รับในอัตราที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

ส่วนการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทดแทนการว่างงานจากกองทุนประกันสังคม พบว่า ผู้ถูกเลิกจ้างร้อยละ 86.3 อยู่ในระบบประกันสังคม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการขอรับประโยชน์ทดแทนถึงร้อยละ 78.8 มีเพียงร้อยละ 10.2 ได้รับเงินทดแทนบางส่วนแล้ว และร้อยละ 11.0 ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์เนื่องจากไม่อยู่ในเงื่อนไขที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด หรือไม่ได้รับความเห็นชอบจากนายจ้างโดยถูกเลิกจ้างแต่นายจ้างกลับแจ้งประกันสังคมว่าลาออกทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์น้อยลง รวมทั้งยังมีบางคนไม่ทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับหลังถูกเลิกจ้าง และไม่เข้าใจขั้นตอนในการยื่นเรื่องร้องเรียนจึงไม่ได้ดำเนินการใดๆ

มาตรการบรรเทาผลกระทบผู้ถูกเลิกจ้างและครอบครัว

นอกเหนือจากความคุ้มครองจากกฎหมายแรงงานและกฎหมายประกันสังคมแล้ว รัฐบาลยังมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ถูกเลิกจ้าง ดังนี้

- มาตรการเพิ่มกำลังซื้อและลดค่าครองชีพ ได้แก่ โครงการลดภาระค่าใช้จ่ายสาธารณสุข ภาค ค่าเดินทาง และการจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด ช่วยเหลือค่าครองชีพ 2,000 บาท รวมทั้งการให้เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขณะที่ผู้ถูกเลิกจ้างจำนวนไม่น้อยต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว

การเพิ่มศักยภาพ และสร้างงาน

- จัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ให้กับแรงงาน 4 กลุ่ม คือ ผู้ว่างงาน ผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และผู้ที่กำลังอยู่ในข่ายจะถูกเลิกจ้าง โดยเน้นฝึกอบรมแรงงานภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมที่

ตารางที่ 28 สัดส่วนการใช้สวัสดิการสังคมของผู้ถูกเลิกจ้าง

หน่วย : ร้อยละ

สวัสดิการสังคมที่ใช้	สัดส่วนสวัสดิการที่ใช้
- การประกันการว่างงานจากประกันสังคม	76.6
- เปิดศูนย์ช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง	69.7
- การลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมัน	61.4
- ชะลอการปรับราคาก๊าซหุงต้ม(LPG)	56.1
- ชะลอค่าใช้จ่ายไฟฟ้าในครัวเรือน	55.1
- E-job Center ช่วยเหลือผู้ว่างงาน	54.9
- บริการจัดการงานเคลื่อนที่ระบบออนไลน์	54.9
- การลดค่าใช้จ่ายน้ำประปาของครัวเรือน	54.3
- ให้บริการรถไฟ ชั้น 3 ฟรี	28.3
- บัตรประกันสุขภาพ	1.0
- รถโดยสารประจำทางธรรมดาฟรี	12.3

หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : การสำรวจผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก สศช.

เกี่ยวกับการส่งออก โลจิสติกส์ และการประกอบอาชีพอิสระ

2. การให้สินเชื่อแรงงานคืนถิ่นเพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ ผู้ถูกเลิกจ้างบางส่วนต้องการกลับไปทำงานที่ภูมิลำเนา ซึ่งผลสำรวจในการศึกษานี้สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนด พบว่า ร้อยละ 23.3 ของผู้ถูกเลิกจ้างที่ต้องการกลับภูมิลำเนา ตั้งใจหางานทำงานในท้องถิ่น
3. การจัดตลาดนัดแรงงานทำให้ผู้ได้รับการบรรจุนานตั้งแต่เดือนตุลาคม 51-15 กุมภาพันธ์ 2552 กว่า 18,000 คน
4. สนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้สถานประกอบการดำเนินธุรกิจต่อไปได้และชะลอการเลิกจ้าง และจัดตั้งศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเลิกจ้างประจำจังหวัด เพื่อเฝ้าระวังสถานประกอบการและรีบให้ความช่วยเหลือ
5. การกระตุ้นเศรษฐกิจโดยสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาหาร SMEs และการก่อสร้างถนนในชนบท สถานีอนามัย ฯลฯ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน

 การจัดสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาและสาธารณสุข ได้แก่ โครงการเรียนฟรี 15 ปี ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าตำราเรียน อุปกรณ์การเรียน ชุดนักเรียน และค่ากิจกรรมพิเศษ เป็นการช่วยเหลือให้เด็กที่มีฐานะยากจนมีโอกาสได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น และช่วยลดภาระให้กับผู้ปกครองที่ถูกเลิกจ้าง รวมทั้งโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพให้ผู้ถูกเลิกจ้างกรณีที่ไม่ได้ทำประกันสังคมต่อเนื่อง

จากการสำรวจการใช้สวัสดิการและการช่วยเหลือจากรัฐ ผู้ถูกเลิกจ้างกว่าร้อยละ 70 ใช้ประกันการว่างงานจากประกันสังคมและศูนย์ช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง รองลงมาคือใช้ประโยชน์จากการลดค่าบริการสาธารณสุขปภค ส่วนสวัสดิการที่ต้องการให้รัฐช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นเรื่องการช่วยเหลือด้านการจัดหางานและสิทธิประโยชน์ประกันสังคม เช่น ศูนย์จัดหางาน ขยายสิทธิคุ้มครองกองทุนประกันสังคม รองลงมาคือการใช้จ่ายและจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ จะเห็นว่ามาตรการที่รัฐได้ดำเนินการสอดคล้องกับความต้องการของผู้ถูกเลิกจ้าง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

มาตรการบรรเทาผลกระทบและการจัดสวัสดิการสังคมต่างๆ ตรงกับความต้องการของผู้ถูกเลิกจ้างและสามารถบรรเทาผลกระทบได้อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มที่ยังไม่ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เนื่องจากไม่รู้สิทธิหรือขั้นตอน การถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง ความล่าช้าในการบริหารจัดการ ตลอดจนกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุม รัฐจึงควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ/ขั้นตอน ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ถูกเลิกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ และช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดหางานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การร่วมมือกับนายจ้างในการฝึกทักษะแรงงานให้ตรงกับความต้องการและใช้ประโยชน์ได้จริง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการรวมตัวของกลุ่มลูกจ้างเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล/ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ และการช่วยเหลือกันเพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากนายจ้าง

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2547	2548				2549				2550				2551			
	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4												
1. คุณภาพของคน																	
การมีงานทำ (พันคน) ^{1/}	35,591	34,050	34,675	36,303	36,002	34,638	35,502	36,345	36,257	35,253	35,751	37,122	36,873	35,820	36,860	37,837	37,550
- อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	2.5	2.0	1.3	1.5	1.9	1.7	1.2	1.3	1.6	1.6	1.2	1.1	1.7	1.4	1.2	1.3
- อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																	
รวม	1.5	2.5	2.0	1.3	1.5	1.9	1.7	1.2	1.3	1.6	1.6	1.2	1.1	1.7	1.6	1.2	1.3
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	0.9	1.7	1.3	0.7	1.0	1.3	0.9	0.7	0.9	1.1	0.8	0.6	0.6	1.1	0.8	0.6	0.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.1	4.1	2.8	2.1	2.2	2.7	2.2	2.2	2.1	2.5	2.3	1.9	1.6	2.7	2.3	1.9	2.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1.9	3.5	2.7	2.0	2.0	2.8	2.4	2.2	1.7	2.0	2.3	1.4	2.2	2.2	2.3	1.4	1.6
อาชีวศึกษา	1.6	3.8	2.2	2.0	1.9	2.9	2.4	1.2	1.4	1.8	2.3	2.2	1.4	2.0	2.3	2.2	2.7
วิชาชีพชั้นสูง	3.2	3.9	5.2	3.5	2.6	2.5	3.6	1.4	2.4	3.6	4.1	2.2	1.8	2.1	4.1	2.2	2.6
มหาวิทยาลัย	2.8	3.0	3.4	2.7	2.4	2.6	3.8	2.2	2.2	2.4	3.2	2.3	2.1	2.3	3.2	2.3	2.0
- สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	61.0	59.8	59.5	61.2	60.7	59.9	59.2	59.8	59.8	58.7	58.0	58.3	58.4	56.9	56.4	57.1	57.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	14.3	14.7	14.4	13.8	14.3	14.1	14.5	14.2	14.4	14.8	15.0	14.8	14.5	15.3	15.5	15.2	15.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8.2	8.3	8.5	8.1	8.2	8.4	8.8	8.8	8.9	9.1	9.1	9.1	9.6	9.6	9.9	9.5	9.5
อาชีวศึกษา	3.1	3.4	3.6	3.4	3.4	3.3	3.3	3.2	3.3	3.3	3.3	3.4	3.3	3.2	3.4	3.3	3.2
วิชาชีพชั้นสูง	4.1	3.9	3.8	3.8	3.8	3.9	3.9	3.8	3.7	3.9	4.1	4.1	3.9	4.2	4.2	4.2	4.1
มหาวิทยาลัย	9.2	9.9	10.2	9.7	9.6	10.4	10.3	10.2	9.9	10.2	10.5	10.3	10.3	10.8	10.7	10.8	10.9
สุขภาพ																	
- จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วน (ราย) ^{2/}																	
หัด	774	1,178	758	828	564	1,247	732	695	650	1,075	942	930	946	1,827	1,338	1,905	1,442
ไข้กาฬหลังแอ่น	8	14	14	9	6	11	15	8	10	8	10	5	7	11	24	4	10
ไข้สมองอักเสบ	74	75	69	62	62	53	68	93	66	64	125	109	70	86	116	122	74
อหิวาตกโรค	12	8	132	104	25	5	10	13	7	4	26	250	706	51	117	30	65
มือ เท้า และปาก	71	258	2,283	1,739	366	347	601	1,645	1,368	821	882	3,561	11,582	5,343	1,409	1,630	1,152
บิด	3,929	5,182	5,823	4,944	3,275	5,408	5,500	4,873	3,489	4,899	5,950	4,706	3,471	4,339	4,398	3,636	3,258
นิ่วมอเนี่ย	28,842	37,209	28,583	47,915	29,062	39,788	28,872	45,195	31,435	41,490	25,268	43,223	32,269	36,654	24,890	40,677	41,998
ฉี่หนู	671	336	580	1,223	729	346	587	1,806	1,202	389	597	1,305	988	372	518	1,233	972
ไข้เลือดออก	5,951	5,564	14,315	16,593	7,265	5,320	14,517	18,051	8,941	5,742	21,166	25,363	13,310	10,599	25,520	34,462	16,833
ไข้หวัดใหญ่	4,470	5,359	4,912	6,022	4,883	3,588	3,884	6,705	3,247	5,296	3,523	5,155	4,394	4,264	4,172	4,633	6,023
พิษสุนัขบ้า	3	6	3	2	4	7	6	10	3	4	3	4	7	2	0	0	1
2. ความมั่นคงทางสังคม																	
หลักประกันทางสังคม																	
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน) ^{3/}																	
สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุ-การจราจรทางบก	47.5	46.7	42.7	37.6	44.8	40.1	36.6	38.5	47.1	36.7	33.6	33.7	34.5	32.5	30.6	28.2	32.6
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	29.3	29.3	31.1	30.8	31.0	28.8	17.5	32.9	30.2	27.0	28.3	33.1	24.1	25.1	24.3	26.7	24.8
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	18.6	18.8	19.5	16.9	18.4	18.1	16.8	16.3	17.0	16.2	15.6	14.2	13.8	13.3	12.9	11.5	12.4
สัดส่วนคดียาเสพติด	33.9	32.0	45.9	40.0	42.7	34.8	45.8	46.8	40.9	47.0	50.4	58.3	59.0	69.2	78.7	82.7	73.8
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมดที่ถูกดำเนินคดี-โดยสถานพินิจทั่วประเทศ ^{4/}	-	12.04	11.79	12.34	12.11	10.74	12.16	12.37	11.98	12.31	12.37	13.43	13.41	13.96	14.01	14.53	13.7
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน																	
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{5/}																	
- จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)																	
บ้าน อาคาร ที่ดิน	589	640	476	631	1,678	817	518	923	617	581	808	464	828	634	439	289	396
สินค้าและบริการ	882	1,278	873	305	633	565	378	582	534	556	498	458	425	348	507	309	376
การโฆษณาต่างๆ	141	219	152	145	192	148	182	191	152	335	200	394	258	291	233	231	137
ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อกฎหมาย	3,642	2,637	2,464	2,758	3,167	2,734	3,530	3,443	3,277	4,062	3,483	3,533	3,521	4,431	4,786	3,222	4,369
การขายตรงและตลาดแบบตรง	33	36	8	0	18	19	26	24	17	23	25	14	31	162	54	3	95

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1.คุณภาพของคน									
การมีงานทำ									
ผลิตภาพแรงงาน									
- กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{6/}	96,138	95,738	97,912	102,484	105,654	109,425	113,762	117,509	118,041
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{7/}	94.2	94.9	96.5	96.7	97.2	97.6	98.0	98.1	98.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{7/}	3.6	3.3	2.4	2.2	2.1	1.8	1.5	1.4	1.4
การทำงานต่ำกว่าระดับ(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สพ. ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม) ^{6/}	1,045	883	783	697	787	754	578	597	529
สุขภาพ^{8/}									
อัตราการเจ็บป่วย (ต่อประชากรพันคน)	1,714.02	1,783.38	1,809.63	1,845.04	1,798.06	1,878.92	2,079.57	2,529.45	-
อัตราป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)									
- เนื้องอกร้าย (มะเร็ง)	72.33	80.39	98.98	101.67	107.05	114.31	124.38	130.75	-
- หัวใจ	291.84	317.67	391.45	451.45	503.10	530.75	618.20	687.72	-
- เบาหวาน	257.59	277.71	340.95	380.75	444.16	490.53	586.82	650.43	-
- ความดัน	259.02	287.50	340.99	389.83	477.35	544.05	659.57	778.12	-
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ประสาทหลอน (ต่อประชากรแสนคน)	32.32	32.91	38.12	39.33	38.93	42.02	45.62	48.79	-
ความผิดปกติทางอารมณ์ (สะท้อนอารมณ์) (ต่อประชากรแสนคน)	9.24	8.43	12.17	13.41	13.54	14.83	15.86	18.48	-
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	65.29	62.62	66.21	62.45	64.64	59.69	64.89	63.48	-
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	34.46	35.57	33.97	37.13	35.90	37.64	42.41	42.27	-
ร้อยละของการขาดสารอาหาร									
- ขาดสารไอโอดีน	2.17	2.00	1.74	1.31			ไม่มีการรายงานข้อมูล		
- ภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	11.91	13.34	13.04	12.35			ไม่มีการรายงานข้อมูล		
- ขาดสารอาหารระดับ 1	8.49	8.62	7.85	8.24			ไม่มีการรายงานข้อมูล		
- ขาดสารอาหารระดับ 2	0.65	0.74	0.72	0.74			ไม่มีการรายงานข้อมูล		
ประชากร									
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{9/}	44.66	44.25	43.85	43.42	42.97	42.53	42.02	41.46	-
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{10/}	20.98	-	14.93	-	11.16	-	9.55	8.48	-
การศึกษา									
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{11/}									
- ประถมศึกษา	103.24	103.79	104.77	104.49	104.24	104.17	103.47	104.51	100.35
- มัธยมศึกษาตอนต้น	82.70	82.19	82.23	84.01	92.47	95.45	96.67	96.37	96.51
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	57.40	58.99	59.82	58.73	63.82	63.80	65.77	67.16	68.03
- อุดมศึกษา(ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	39.03	41.08	43.81	45.43	52.94	55.60	62.50	61.05	61.02
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{12/}			7.4	7.5	7.6	7.8	7.9	-	-
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{13/}			8.1	8.3	8.4	8.6	8.7	-	-
- ชาย			8.3	8.4	8.6	8.8	8.9	-	-
- หญิง			7.9	8.1	8.2	8.5	8.6	-	-
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{13/}			3.8	3.8	3.9	4.1	4.2	-	-
- ชาย			4.5	4.5	4.7	4.9	4.9	-	-
- หญิง			3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	-	-
2.ความมั่นคงทางสังคม									
สถาบันครอบครัว									
- สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{14/}	97.70	97.90	97.30	96.00	96.60	98.65	98.50	99.30	98.86
- ดัชนีสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัว (ร้อยละ) ^{15/}	69.49	66.28	66.09	68.11	67.04	66.13	62.42	64.08	-

องค์ประกอบหลัก	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
หลักประกันทางสังคม									
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{16/}	← 78.2 →		92.30	93.73	95.42	96.32	97.75	98.75	99.16
- ประกันสังคม	-	-	11.48	12.77	13.28	13.84	14.31	14.71	15.86
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	-	6.62	6.44	6.83	6.57	7.91	8.06	8.06
- โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	-	-	74.16	73.61	75.15	75.40	73.58	73.31	75.69
- ยังไม่มีสิทธิ์	-	-	7.52	6.96	4.58	3.68	2.25	1.41	0.81
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{17/}	17.49	17.29	20.15	21.34	21.86	22.73	23.20	23.77	24.65
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)									
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{18/}	-	18.7	20.9	22.9	21.3	20.6	20.2	19.8	17.7
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{18/}	109.2	105.6	109.7	106.0	106.5	122.0	122.2	118.0	105.9
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{18/}	55.8	56.7	60.5	71.5	71.5	73.5	69.3	62.6	52.8
สัดส่วนคดียาเสพติด ^{18/}	420.7	438.6	422.8	261.4	116.5	160.4	176.5	225.0	320.0
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมด - ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ^{19/}	18.57	17.22	15.68	15.16	13.83	12.08	11.85	12.92	14.06
3.ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน									
พฤติกรรมในการบริโภค									
- ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{20/}	86.90	87.36	88.01	-	88.61	-	90.02	87.80	-
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{20/}	13.10	12.64	11.99	-	11.39	-	9.98	12.20	-
- อัตราการบริโภคสุรา (ร้อยละ) ^{21/}	-	32.6	-	35.5 ^{20/}	32.7	-	29.2*	29.3*	-
- อัตราการบริโภคบุหรี่ (ร้อยละ) ^{21/}	-	25.5	-	-	23.0	-	20.2*	18.5*	-
* = จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป									
การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}									
จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)	11,037	14,055	23,212	27,583	21,920	18,302	18,677	20,483	20,998
- บ้าน อาคาร ที่ดิน	3,829	3,422	2,068	2,040	2,249	3,421	2,875	2,667	1,758
- สินค้าและบริการ	771	1,775	2,026	2,602	3,221	3,089	2,059	1,937	1,540
- การโฆษณาต่างๆ	590	490	373	389	735	704	673	1,187	892
- ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อกฎหมาย	5,847	8,368	18,745	22,552	15,682	11,026	12,984	14,599	16,808
- การขายตรงและตลาดแบบตรง	-	-	-	-	33	62	86	93	314
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน									
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน) ^{22/}	-	3.0	-	-	2.8	-	-	-	-
- การอ่าน	-	1.1	-	-	1.1	-	-	-	-
- การดูโทรทัศน์และวีดีโอ	-	2.9	-	-	2.7	-	-	-	-
- การฟังเพลง หรือวิทยุ	-	1.4	-	-	1.4	-	-	-	-
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคอมพิวเตอร์	-	1.9	-	-	1.9	-	-	-	-
- การใช้ห้องสมุด	-	1.0	-	-	0.8	-	-	-	-
จำนวนประชากรที่ใช้ Internet (ล้านคน) ^{23/}	2.3	3.5	4.8	6.0	7.0	7.1	8.5	9.3	-
4. สิ่งแวดล้อม									
สารอันตราย^{24/}									
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	17.77	29.33	33.38	26.90	29.49	31.70	30.80	30.40	29.17
จำนวนผู้ป่วยที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	4,224	5,042	5,213	5,029	2,717	1,640	1,452	1,586	1,650
จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	21	15	10	9	10	0	0	1	4

องค์ประกอบหลัก	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ขยะ									
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{24/}	13.93	14.10	14.32	4.32	14.58	14.31	14.63	14.85	15.04
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นในกทม. (ล้านตัน) ^{24/}	3.33	3.40	3.51	3.41	3.41	3.03	3.09	3.24	3.27
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ในกทม. (ล้านตัน) ^{24/}	3.30	3.36	3.48	3.37	3.41	3.03	3.09	3.24	3.27
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (พันตัน) ^{27/}	1.60	1.68	1.78	1.80	1.81	1.81	1.83	1.80	1.86
มลพิษทางอากาศ									
ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์(เมตริกตัน/หัว) ^{25/}	2.3	2.5	2.6	2.7	2.8	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล			
-ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (24 ชั่วโมง) มคก. / ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.) ^{26/}	56.1	40.5	49.4	54.5	59.8	40.6	43.3	50.0	-

ที่มา : 1/ 7/ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 2/ สำนักบริหารวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 3/ ข้อมูลสถิติคดีอาญาและอาชญากรรมจากศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2533-2563 และ พ.ศ.2543-2573 ประมวลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ 3 มี.ค. 2551)
- 4/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 5/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี
- 6/ ข้อมูล GDP จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 8/ สถิติสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
- 9/ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543-2573 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 10/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.
- 11/ กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล ณ 10 มี.ย. 51)
- 12/ รายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 13/ ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยปี 2548-2549 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 14/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2542-2551 กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 15/ สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปรับปรุงองค์ประกอบของดัชนีปี 2544-2550)
- 16/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- 17/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 18/ ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และอัตราการตายต่อประชากรแสนคนคำนวณจากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย
- 19/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 20/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สรุปผลเบื้องต้นรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2547-2550 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ข้อมูลประกอบด้วย เงินบริจาค สลากกินแบ่ง การจัดงานพิธี ดอกเบี้ยจ่าย ค่าสมาชิกอาชีพ ภาษีและอื่นๆ)
- 21/ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากร พ.ศ.2544 และการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (*ข้อมูลปี 2549-2550)
- 22/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร พ.ศ.2544 และ 2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 23/ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ข้อมูลปี 2542-2545) และการสำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ครัวเรือน) พ.ศ.2546-2550 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 24/ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551 (ซึ่งยังไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำมาทิ้งในถังขยะ และข้อมูลสารพิษอันตราย)
- 25/ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน
- 26/ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 27/ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2551. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). ข่าวสารอากาศและเสียง. (ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ.2551).
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). รายงานข้อมูลระดับเสียงในกรุงเทพมหานคร ปี 2547-2551. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). รายงานข้อมูลระดับเสียงในส่วนภูมิภาค ปี 2547-2551. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). รายงานคุณภาพอากาศรายเดือนของประเทศไทย ปี 2551. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.aqnis.go.th.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2550. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2551). สรุปสถานการณ์ภัยหนาว อุทกภัยภาคใต้ และมาตรการป้องกันอุบัตินภัยในช่วงเทศกาลตรุษจีน (12มกราคม- 2552). กระทรวงมหาดไทย
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2551). สรุปสถานการณ์อุทกภัยปี 2551. กระทรวงมหาดไทย. www.disaster.go.th.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2551). “เส้นทางสีเขียว”. (ฉบับที่ 22 มกราคม-เมษายน 2551). กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2541). พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน. กระทรวงแรงงาน.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2552). ข้อมูลการเฝ้าระวังสถานการณ์การเลิกจ้าง. กระทรวงแรงงาน.
- กรมอุนิยมิวิทยา. (2552) สรุปลักษณะอากาศรายเดือน-รายปี 2551-2552. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. www.tmd.go.th.
- กรุงเทพฯธุรกิจ. “ปรากฏการณ์โลกร้อน : ยูเอ็นชี้ไทยแกนนำเอเชียผู้โลกร้อน”. (ฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน 2550).
- กรุงเทพฯธุรกิจ. “25 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ..อภิสิทธิ์”. (ฉบับวันที่ 23 มกราคม 2552).
- กลุ่มงานข้อมูลและข้อเสนอแนะ. (2552). สถิติเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2551. สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรม กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กลุ่มงานข้อมูลและข้อเสนอแนะ. (2552). สถิติประจำปี 2550 – 2551. สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรม กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2551). อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (10 มิถุนายน 2551).
- คมชัดลึก. “โรคอันตรายที่ทบทวนระวังใช้หัวใหญ่- ปอดบวม”. (ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2552).
- คมชัดลึก. “โรคอันตรายที่ทบทวนระวังใช้หัวใหญ่- ปอดบวม”. (ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2552).
- เดลินิวส์. “ปฏิบัติ 90 วัน พันภัยสุขภาพดี ล้างมือช่วยผู้ค้า ฟันผู้ใส่”. (ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2551).
- ไทยรัฐ. “แรงงานเสี่ยงสุขภาพ”. (ฉบับวันที่ 23 ธันวาคม 2551).
- ไทยรัฐ. “อาชญากรรม 51 ลด ปืน-ยาเสพติดสูง”. (ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2552).
- ประชาไทย. “ไม่อยากเห็นความรุนแรง(เด็ก)ที่โรงเรียน เปลี่ยนที่ตัวเองและลงมือทำ”. (ฉบับวันที่ 9 มกราคม 2552).
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุข-เซอร์เรอร์. (2551). รายงานการวิจัยมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. เสนอต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- วันชัย ดันดีวิทยาพิทักษ์. “โลกร้อน ความจริงที่ทุกคนต้องรู้”. <http://www.sarakadee.com>.
- วันดี สันติวิวัฒน์. “อาชญากรเด็ก? เขี่ยความรุนแรงในครอบครัว”. <http://www.sarakadee.com/feature/2000/03/child-criminal.htm>.
- ศูนย์ข้อมูลข้อเสนอแนะ. (2552). สถิติคดีอาญา. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (13 มกราคม 2552).
- ศูนย์ข้อมูลข้อเสนอแนะ. (2552). สถิติอุบัติเหตุจากรถทางบก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (15 มกราคม 2552).
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สุขภาพคนไทย. (2551). “โลกร้อนภัยคุกคามจากน้ำมือมนุษย์”. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2551). สุขภาพคนไทย 2551. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์ กรมควบคุมโรค. (2550). สรุปการรับเรื่องสอบถามและร้องเรียนสะสม พ.ศ. 2550. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). รายงานผลกระทบและการปรับตัวของแรงงานไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโลก.
- สำนักงานประกันสังคม. (2553). พระราชบัญญัติประกันสังคม. กระทรวงแรงงาน.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข. (2551). รายงานจำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิตปี 2550 – 2551. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2551). รายงานการเฝ้าระวังโรค (ไตรมาสที่ 2551). กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2551). สถานการณ์โรคปอดอักเสบ ปี 2551. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2539). รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา : เฝ้าระวังเข็มก่อนถึงฤดูกาลใช้หัวใหญ่และปอดอักเสบระลอกใหม่. (ฉบับที่ 48 วันที่ 23- 29 พฤศจิกายน 2551). กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค. (2551). รายงานผู้ป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมปี 2549 – 2550. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2551). รายงานจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ ปี 2550. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ. (ครั้งที่ 1/2552).
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ. (ครั้งที่ 4/2552).